

Gemeentebestuur Hellendoorn - RE: Betr.: Rapport werkgroep Geen Windturbines Nijverdal.

Van: Jan Hallink ~~#####~~
Aan: Karin Zomer <K.Zomer@Hellendoorn.nl>
Datum: 14-3-2016 10:42
Onderwerp: RE: Betr.: Rapport werkgroep Geen Windturbines Nijverdal.
Bijlagen: Rapportage onderzoek 'Geen windturbines in Nijverdal'14-03-2016.pdf

Nijverdal, 14 maart 2016

Aan: het college van burgemeester en wethouders van Hellendoorn en de raads- en commissieleden van Hellendoorn.

Betreft: aanbieden rapport van de werkgroep 'Geen Windturbines Nijverdal'

Geachte heer/mevrouw,

Middels deze mail willen wij u het rapport 'Geen Windturbines in Nijverdal' aanbieden. Geïntegreerd in het rapport is de presentatie die aan alle raadsfracties is gegeven, als mede aan wethouder de heer Walder en de heer Brand.

In het rapport wordt ingegaan op de plannen die er bestaan om een drietal windturbines te plaatsen op het industrieterrein 't Lochter III. De werkgroep geeft haar visie weer op basis van inhoudelijke argumenten, feiten en achtergronden. Met dit rapport en de gegevens van de initiatiefnemers van het plan kunt u een afgewogen en verantwoordelijke beslissing nemen.

Het rapport is met de groots mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Mocht u daar op en of aanmerkingen hebben dan horen wij dat graag.

De werkgroep 'Geen Windturbines Nijverdal' wenst u alle wijsheid in uw beslissing omtrent dit plan.

Met vriendelijke groet namens de werkgroep,

P. Bergsma

~~#####~~

~~#####~~

~~T.(0546) 575730~~

~~#####~~
www.geen-windturbines-nijverdal.nl

Bijlage: rapport Geen Windturbines Nijverdal.

Verzonden vanuit [Mail](#) voor Windows 10

Van: [Karin Zomer](#)

Verzonden: maandag 14 maart 2016 10:29

Aan: [Jan Hallink](#)

Onderwerp: Betr.: Rapport werkgroep Geen Windturbines Nijverdal.

Geachte heer Hallink,

Natuurlijk kunt u ons het rapport sturen.

Wanneer u het richt aan de gemeenteraad van Hellendoorn dan plaatsen wij het bij agendapunt ingekomen brieven van de eerstvolgende raadsvergadering (12 april).

Wanneer u aangeeft dat het eveneens naar het college moet, dan zullen we hieraan gehoor geven.

Met vriendelijke groet,
Karin Zomer

griffier
tel [0548-630208](tel:0548-630208)
gemeente Hellendoorn
Huis voor Cultuur en Bestuur
Willem-Alexanderstraat 7, 7442 MA
Postbus 200, 7440 AE Nijverdal

Geachte mevrouw Zomer,

De werkgroep Geen Windturbines Nijverdal heeft een rapport geschreven n.a.v. de plannen om drie windturbines te plaatsen op het industrieterrein Lochter III.

Het rapport willen wij graag aanbieden aan het college van B&W, en alle raads- en commissieleden.

Is het mogelijk dat ik u het rapport mail en u het wilt doorsturen?

Met vriendelijke groet,

Namens de werkgroep,

Jan Hallink

~~jan.hallink@grind.nl~~

~~jan.hallink@grind.nl~~

Verstuurd vanaf mijn iPhone

GEEN WINDTURBINES IN NIJVERDAL

Argumenten, feiten en achtergronden

Rapportage van het onderzoek
uitgevoerd door de werkgroep
'Geen windturbines in Nijverdal'

Nijverdal/Wierden, 14 maart 2016

Verzendlijst

Burgemeester & Wethouders van de Gemeente Hellendoorn

Raadsleden fractie BurgerBelang:

Mevr Bakhuis-Horstink
Mevr Geurts-Bakker
Mevr Ten Have
Mevr Ligtenberg-Grondman
Dhr Runneboom

Raadsleden fractie CDA:

Dhr Scholten
Dhr Evers
Mevr Mak-Van Petersen
Dhr Morsink
Mevr Plaggenmars-Kamphuis
Dhr Reimert
Mevr Roessink
Dhr Zijlstra

Raadsleden fractie Christenunie:

Dhr Maneschijn
Dhr Minkjan

Raadsleden fractie D66:

Dhr Daggert
Dhr Mostert

Raadsleden fractie GemeenteBelangen

Mevr Knobben-Tijhaar
Dhr Veneman

Raadsleden fractie GroenLinks:

Dhr Op den Dries

Raadsleden fractie HOP:

Dhr Goossen
Dhr Stuut

Raadsleden fractie PvdA:

Dhr Van den Born
Dhr Paalman

Raadsleden fractie VVD:

Dhr Müller

Dhr Brand, Gemeente Hellendoorn

Gemeente Wierden: Wethouder Span en dhr Te Wierik

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	Inleiding	4
1.1	Voorwoord	4
1.2	Hoofdconclusie	4
1.3	Werkwijze van de werkgroep	5
2	De locatie is verkeerd	6
2.1	De beoogde locatie	6
2.2	Verhoudingen	6
2.3	Horizonvervuiling	8
2.4	Overlastgebied en planschade	9
2.5	Molens niet in de EHS	13
2.6	EHS bij Lochter III werkt	14
2.7	Bestemmingsplan Lochter III -> EHS	18
2.8	Slagschaduw	20
2.9	Blikseminslag	24
2.10	Geluidoverlast	24
2.11	Zog achter de molens	26
2.12	Lagerschade	27
2.13	Windraaster	28
2.14	Dominante windrichting / plek achter Sallandse Heuvelrug	29
2.15	Windkaart van Nederland	29
2.16	Radarverstoring defensie	30
2.17	Straalpaden	30
3	Risico's	32
3.1	Risico cirkels	32
3.2	Uitkijkpunt/klimwand	33
3.3	Wiekbreuk	35
3.4	Precedent werking	36
3.5	Economisch risico	37
3.6	Gezondheid	38
4	Rendement Hellendoornse samenleving	40
4.1	Rendement van windenergie en effect op CO2-uitstoot wordt overschat	40
4.2	Geen rendement Hellendoornse samenleving	42
4.3	Windturbine "worst case - business case"	46
4.4	Provincie Overijssel: Kansrijke gebieden	48
5	Alternatief zonne-energie	49
6	Vragen van de raad aan de initiatiefnemers	51
7	Eindconclusie	59

1. INLEIDING

1.1 Voorwoord

ReggeWind BV onderzoekt als initiatiefnemer de mogelijkheid om een windpark te bouwen van drie windturbines op het bedrijventerrein 't Lochter III in de gemeente Hellendoorn. ReggeWind wil bij de realisatie van het windpark Lochter geen windturbines met een standaard ashoogte van 80 - 100 meter neerzetten, maar windturbines met een 'hoge as' (145 meter ashoogte en wieken met een diameter van 136 meter).

In mei 2015 heeft ReggeWind het initiatief wereldkundig gemaakt en sindsdien wordt de Hellendoornse samenleving overspoeld met argumenten waarom het windpark zo goed zou zijn voor de Gemeente Hellendoorn en haar burgers. ReggeWind heeft voor deze krachtige lobby een aantal professionele partijen en adviseurs in de hand genomen die de voordelen van de daken schreeuwen en deze maar blijven herhalen en de argumenten tegen windenergie op de beoogde plek vooral klein proberen te houden en met allerlei, ogenschijnlijk objectieve, onderzoeken proberen te ondergraven. Inmiddels heeft ReggeWind het business plan ingediend bij de gemeente; een stapel tekst die het bovenstaande nogmaals bevestigt. Hier past de volgende uitspraak bij:

'Als mensen u gelukkig willen maken, wees dan op uw hoede!'

Dit is voor een groep zeer verontruste bewoners van de Gemeente Hellendoorn en Wierden reden geweest om de werkgroep 'Geen windturbines in Nijverdal' op te richten. De werkgroep heeft eigen onderzoek gedaan naar het nut van de geplande windturbines in Nijverdal en wat de lusten, lasten en risico's zijn voor de Gemeente Hellendoorn en haar inwoners. De uitkomsten van dit onderzoek zijn samengevat in deze rapportage van de werkgroep.

1.2 Hoofdconclusie

Als we alle uitkomsten van ons onderzoek op een rijtje zetten is er maar één conclusie mogelijk:

De Gemeente Hellendoorn is ongeschikt voor de plaatsing van windturbines en de beoogde locatie Lochter III in het bijzonder.

Dit kan in drie hoofdargumenten worden samengevat:

- ➔ De locatie is verkeerd. Door de ligging achter een berg (Sallandse Heuvelrug) moeten de turbines exorbitant hoog worden om rendabel te kunnen zijn met alle maatschappelijk onverantwoorde overlast en risico's tot gevolg!
- ➔ Alle lusten van het windturbinepark liggen aan de zijde van de initiatiefnemers. Alle lasten en risico's zijn voor de Gemeente Hellendoorn en haar burgers!
- ➔ De gemeente Hellendoorn heeft geen verplichtingen. De verplichting tot realisatie van 85,5 MW windenergievermogen in 2020 ligt bij de provincie Overijssel. De provincie heeft daarvoor 2 kansrijke gebieden aangegeven en daar hoort Hellendoorn zeker niet bij!

Tevens wensen we hier te benadrukken dat ook wij voorstander zijn van verduurzaming van onze energievoorziening! Er is een goed alternatief voorhanden, ook binnen de Gemeente Hellendoorn: zonne-energie!

Een alternatief die niet of nauwelijks tot overlast voor de burgers leidt, absoluut bijdraagt aan het groene imago van de Gemeente Hellendoorn, geen afbreuk doet aan het bestaande Lochter III en veel meer lokale werkgelegenheid oplevert!

1.3 Werkwijze van de werkgroep

De activiteiten van de werkgroep zijn er op gericht om voorafgaand aan de besluitvorming over het windturbinepark, in eerste instantie de besluitvormers (de gemeenteraad van de Gemeente Hellendoorn) alsmede de verantwoordelijke wethouder (dhr Walder) te voorzien van de inhoudelijke argumenten uit ons onderzoek tegen de plaatsing van de windturbines zodat zij een afgewogen oordeel kunnen vormen over het plan.

Daarvoor heeft de werkgroep een powerpoint-presentatie gemaakt die in meerdere sessies aan alle partijen uit de gemeenteraad alsmede aan de verantwoordelijk wethouder is getoond. Via deze weg nogmaals onze dank dat ons deze mogelijkheid door alle partijen is geboden. De powerpoint-presentatie hebben we geïntegreerd in dit document en voorzien van de nodige toelichting, feiten en argumenten.

Naast de besluitvormers hebben we ook diverse belangenorganisaties en belanghebbenden benaderd en geïnformeerd over de plannen van ReggeWind en de nadelige gevolgen van dit plan voor hun activiteitengebied.

Tot slot de belangrijkste groep: alle inwoners van de gemeente Hellendoorn en de gemeente Wierden en speciaal de omwonenden in een straal van 2,5 km rond de turbines die directe overlast kunnen verwachten.

Om de inwoners zo breed mogelijk te kunnen informeren over de nadelige gevolgen van de windturbines hebben we een website ingericht: www.geen-windturbines-nijverdal.nl

Doel is om zoveel mogelijk burgers en belanghebbenden te informeren om op deze wijze een objectief front te vormen tegen dit initiatief. Het is een onzalig plan waar de inwoners van de Gemeente Hellendoorn en Wierden tot in lengte van jaren veel directe schade van zullen ondervinden. Dit plan moet van tafel.

‘Windturbines in Nijverdal: waanzin!’

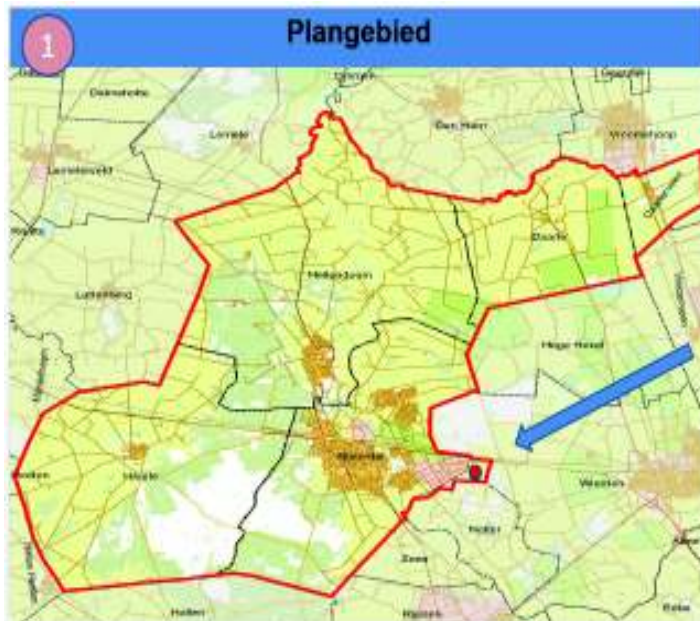
NB: We zijn geen ‘not in my back yard’- actiegroep maar een werkgroep die zich bij het onderzoek zoveel als mogelijk heeft gebaseerd op verifieerbare feiten en wetenschappelijk onderzoek. Mochten er aantoonbare onjuistheden in deze rapportage staan dan horen we dat graag.

Vanaf hier wordt per onderwerp een toelichting gegeven middels argumenten, feiten en achtergronden.

Aan het eind van de rapportage, in hoofdstuk 7, is de eindconclusie verwoord.

2. DE LOCATIE IS VERKEERD

2.1 De beoogde locatie

De drie windturbines zijn gepland op industrieterrein 't Lochter III, ten oosten van Nijverdal.

2.2 Verhoudingen

De windturbines hebben een bewegende werking tot 213 meter hoog!!! Absurd hoog; de hoogste van Nederland.

Om enig gevoel te krijgen bij deze hoogte hebben we vergelijking getrokken met andere objecten: een mens, een boom en de plaatselijke katholieke kerk. De laatste is ongeveer 50 meter hoog.

De windturbines worden dus 4x zo hoog als de katholieke kerk in Nijverdal! Probeer het u eens voor te stellen. Beter nog, pak de fiets en ga op het plein voor de kerk staan en kijk omhoog. U zult verstelt staan.

Vergeet al die fotogenieke plaatjes van ReggeWind

De turbine op de foto is overigens 'de Ambtenaar' en staat in Noord-Holland; net geen 200 meter hoog. Commentaar februari 2014 van investeerder Rijkman Groenink, voormalig topman bij ABN Amro en voor 15% eigenaar van de Ambtenaar: "de Ambtenaar is een prachtige machine. Ik moet wel zeggen: hij is erg groot. Ik kan me het ongenoegen van velen goed voorstellen." (Zie tevens het filmpje van De Ambtenaar op onze website 'www.geen-windturbines-nijverdal.nl').

De windturbines die ReggeWind wenst te plaatsen zijn, zoals zij dat noemen 'innovatief'. Experimenteel is een beter woord! De turbines zullen de hoogste van Nederland worden met een nieuw type mast bestaande uit een onderste deel van beton en een bovenste deel uit staal. Alle waarden van een turbine van dit type en deze omvang zijn enkel theoretisch van aard; er zijn nog geen ervaringscijfers uit de praktijk beschikbaar. ReggeWind gaf in de commissie Grondgebied van 30 september jl. aan dat een vergelijkbare molen in het windturbinetestgebied in het Duitse Grevenbroich zou staan. Daar hebben we een bezoek aan gebracht. Dan wordt zichtbaar om welke enorme afmetingen het gaat. De betreffende turbine heeft echter een ashoogte van 133 meter en een rotordiameter van 'slechts' 93 meter. De turbines in Nijverdal doen daar nog een flinke schep bovenop: 145 meter ashoogte en 136 meter rotordiameter! Om wederom enig gevoel te krijgen bij de omvang van de turbines maken we de vergelijking met het grootste vliegtuig dat er momenteel bestaat, de Airbus 380. Dit kolossale vliegtuig heeft een spanwijdte van 80 meter.

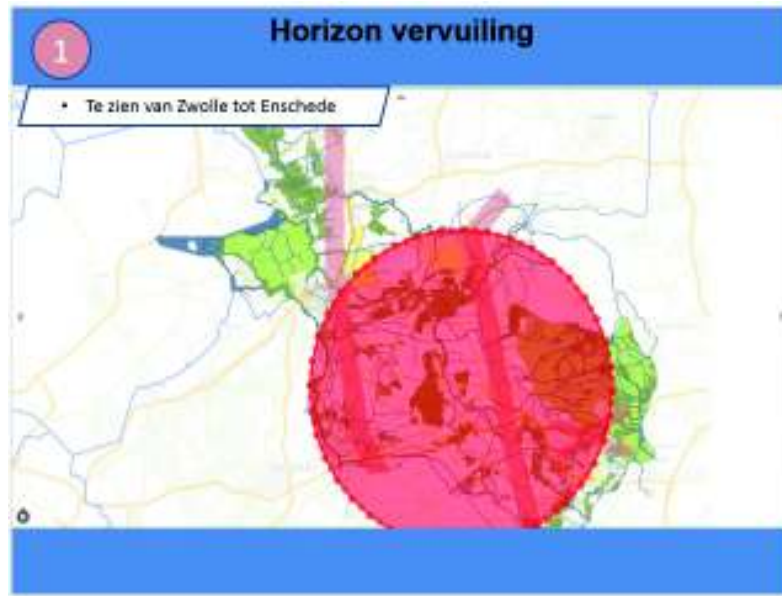
Diameter in dit voorbeeld 154 m; geplande turbines Nijverdal 136 m

De rotordiameter krijgt dus de afmeting van meer dan 1,5x de spanwijdte van een Airbus 380! Stelt u het zich eens voor.

1,5 x de omvang van een Airbus 380 draait op 145 meter aan een mast; en dat 3 keer. Gewicht wat aan elke mast is bevestigd is meer dan 200 ton en de nominale snelheid van de tipeinden van de rotorbladen is 285 km/uur. En daar moeten dan ook nog mensen onder werken, recreëren en/of hun eigen bedrijf gaan vestigen?! Gelooft u het?

Ook met een korting van 20% op de energie, zoals ReggeWind voorstelt, zal dit de ontwikkeling van industrieterrein Lochter III forse schade toebrengen!

2.3 Horizonvervuiling

De turbines zullen van heinde en verre zichtbaar zijn, van Enschede tot Zwolle, maar met name in de gemeente Hellendoorn en de omliggende gemeentes krijgen we er veel last van.

De kracht van de gemeente Hellendoorn zijn de natuurwaarden en de landelijke omgeving. Dit wordt straks ernstig verstoord door deze horizonvervuilende en draaiende bouwwerken.

Stelt u zich het eens voor, fietsend langs de Regge of door het Wierdense Veld en vanaf de Sallandse Heuvelrug. De turbines torenen hoog boven de omgeving uit en trekken door het draaien van de wieken extra de aandacht.

ReggeWind heeft het over 'een naald in het landschap'. Geen sprake van; massieve bouwwerken die de omgeving tot heinde en verre ontsieren en continu de behoefte aan innerlijke rust van de mens beïnvloedt. Bedenk u ook dat 's avonds de bouwwerken verlicht gaan worden met grote rode knipperende bouwlampen boven op de turbine en rode bouwlampen op bepaalde hoogtes op de mast.

ReggeWind bevestigt dit ook in de MER.

Tekst Reggewind: (MER, pagina 23):

Het initiatief zal in zijn totaliteit een negatief tot zeer negatief effect hebben op het landschap. Dit wordt mede ingegeven door het feit dat enkele criteria alleen negatief worden beoordeeld, maar ook doordat de opstelling vanaf een aantal landschappelijk waardevolle plekken zoals het Wierdense Veld en de Holterberg naar verwachting goed zichtbaar zal zijn. De omgeving van het plangebied kent naast de gebruikelijke plekken waarvandaan veel waarnemingen plaatsvinden (woonconcentraties en drukke wegen) een grote mate van recreatief medegebruik. De streek wordt bezocht juist vanwege het landschap en de aanwezige natuurgebieden. Het toepassen van grootschalige windturbines in een dergelijke setting maakt dat het effect op landschap sneller

negatief uitpakt (recreanten zijn eveneens waarnemers en juist de waarnemer wordt in de effectbeoordeling voor landschap centraal gesteld).

Commentaar: weinig aan toe te voegen. Met dien verstande dat wij het ons niet kunnen voorstellen dat een ruimtelijk plan met een dergelijke conclusie goedgekeurd zou kunnen worden.

2.4 Overlastgebied en planschade

Onderzoeken tonen aan geen windturbines te realiseren binnen een straal van 2,5 km afstand van woningen en bedrijven. De overlast die binnen deze straal kan worden verwacht worden in deze presentatie uitgebreid toegelicht. Uit de kaart blijkt dat het hier gaat om honderden zo niet duizenden woningen, tientallen bedrijven en tal van plekken waar burgers in de vrije ruimte ontspanning zoeken.

Voor de plaatsing van de windturbines is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk omdat de maximale bouwhoogte terplekke volgens het geldende bestemmingsplan met zeker een factor 10 wordt overschreden. Volgens de Wet ruimtelijke ordening afdeling 6.1 kunnen gedupeerden van deze bestemmingsplanwijziging vervolgens een planschade-claim indienen voor geleden inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerend goed.

ReggeWind heeft inmiddels een onderzoek naar de hoogte van de planschade laten uitvoeren. Het onderzoeksbureau is blijkbaar nauwkeurig te werk gegaan want ze hebben het vastgesteld op het exacte bedrag van € 64.325,-. Zij hebben zich gebaseerd op een zeer beperkt aantal woningen in de directe nabijheid van de windturbines waarbij de hoogte van de schadevergoeding niet in verhouding staat tot de te lijden toekomstige schade.

Wil de gemeente wel dat ReggeWind de omwonenden af serveert met een fooi van € 64.325,-?

Wij hebben ook een globale inschatting gemaakt van de planschade voor de bewoners en bedrijven in de 2,5 km cirkel. Wij baseren ons op een onderzoek van de Universiteit Amsterdam. (Bron: nieuwsarchief VU Amsterdam. Zoeken op 'windmolens'). Dit onderzoek betrof het inventariseren van de planschade bij 2 miljoen woning transacties. In 80.000 van deze transacties ging het om woningen binnen een straal van 2 km van windturbines, waarbij de gemiddelde planschade uitkwam op ongeveer € 4.500 per woning. Het ging daarbij om kleine windturbines; bij grotere turbines tot zeg 100 meter ashoogte kwamen de onderzoekers tot een verdubbeling; € 9.000 per

woning. Dat zijn heel andere getallen. De turbines in Nijverdal krijgen een ashoogte van 145 meter met uitkijkpunt; dan zal het schadebedrag nog hoger zijn. Rekening houdend met dit soort getallen dan leert een snelle rekensom dat we het over **vele miljoenen euro planschade** gaan hebben. Reken daar de bedrijven ook nog even bij.

Is het niet reëel dat een extreem particulier initiatief dat leidt tot bovenmatige schade voor de omgeving daarvoor ook de reële schade vergoedt?

Denkt u ook niet dat de waarde van een woning aan bijvoorbeeld de Boomcateweg of Lupinelaan van bijvoorbeeld € 300.000 die wordt geconfronteerd met een hoge draaiende windturbine in de achtertuin, geluidsoverlast, slagschaduw en mogelijke gezondheidsproblemen niet 3% in waarde zou kunnen dalen? Dat is € 9.000, waarvan € 6.000 (2%) sowieso wettelijk al voor zijn of haar rekening is. Dat is al het eerste directe verlies voor de omwonenden door toedoen van de initiatiefnemers! Mogen we dan in elk geval het restant van gemiddeld € 3.000 wel even in rekening brengen bij de initiatiefnemers die de rekeningen van de turbines incasseert?!

Tekst Reggewind:

De Wet ruimtelijke ordening regelt verder dat schade, die binnen het normale maatschappelijke risico valt, voor rekening van de aanvrager blijft. In deze rapportage houden wij reeds rekening met het forfait van in ieder geval 2%, te weten 2% van de waarde van de getroffen onroerende zaak.

Reggewind weet van de 2%, verschuilt zich achter de jurisprudentie en wentelt het af op de bevolking.

Wat vindt de gemeente Hellendoorn en Wierden daar eigenlijk van als zijn/haar inwoners al 2% waardedaling van hun woning voor lief moeten nemen door toedoen van een particulier initiatief?

Het 2%-beginsel heeft als achtergrond dat de samenleving rekening moet houden met 'algemeen gangbare ontwikkelingen'. Voor situaties waar gangbare ontwikkelingen extra ingrijpen op het particulier eigendom is het planschade-regime ingevoerd.

In het geval van de windturbines hebben we het echter over een particulier initiatief van een dermate groteske omvang en navenante gevolgen dat er geen sprake meer is van algemeen gangbare ontwikkelingen waarmee de burger rekening moet houden. Daarmee vervalt bij dit particulier initiatief van windturbines de mogelijkheid om zich te kunnen beroepen op de 2% ondergrens.

Wij vragen de gemeente daarom deze 2% reeds mee te nemen in de vaststelling van de hoogte van de planschadeclaim.

ReggeWind doet het effect van de plaatsing van de windturbines op de omgeving met de volgende zin kort en bondig af met als doel de planschades zoveel mogelijk te beperken: "Van een wezenlijke wijziging van de omgevingskarakteristiek is in onze ogen geen sprake." Je kunt dit ook anders omschrijven: "Omwonenden, je redt je er maar mee!"

De makelaarswereld in Nijverdal zal straks onderscheid gaan aanbrengen in het woningaanbod: wel of niet in de nabijheid van de windturbines en wel of geen zicht op de windturbines. Met name Nijverdal Oost van Kruidenwijk, Boomcateweg en omgeving tot Groot Lochter en de omwonenden in de Gemeente Wierden krijgen hiermee te maken. Huizen worden minder of niet verkoopbaar. Kans op verpaupering is reëel aanwezig. Mensen die zware hinder ondervinden kunnen daardoor niet verhuizen en zijn gevangene in hun eigen huis en raken mogelijk in een sociaal isolement. Denk aan oudere mensen die daar wonen en naar een verzorgingstehuis willen; zij kunnen dat niet meer. We kennen de voorbeelden hiervan ook binnen de gemeente Hellendoorn. We duiden hier op het, uit algemeen belang noodzakelijke, combiplan en de nabije verbreding van de N35 tussen

Wierden en Nijverdal. Meerdere aanwonenden van het tracé zijn feitelijk ook gevangen in hun eigen huis. Denk aan de bewoners aan de Piet Heinweg en Bouwmeesterstraat waar geluidsoverlast een issue is. Of aan de bewoners van de Wierdense straat Oost waar voor en achter het huis nu een drukke weg ligt. Deze huizen zijn praktisch onverkoopbaar; daar is de planschadevergoeding slechts een pleister tegen het bloeden. Eenzelfde effect van onverkoopbaarheid treedt ook al op langs het tracé van de N35 Wierden-Nijverdal. Deze problematiek is wezenlijk en reëel. Wij vragen de gemeente hiermee rekening te houden en hiervoor de initiatiefnemers te verplichten tot een opkoopregeling van de woningen tegen marktconforme waarde tot bijvoorbeeld 2 jaar na realisatie van de windturbines. Het betreft hier geen initiatief van 'algemeen belang' zoals het Combiplan of N35; het is een particulier initiatief dat dit soort sociale gevolgen niet mag afwentelen op de omwonenden.

Mocht het zover komen dan zullen wij de betrokken inwoners en bedrijven informeren over hun rechten en mobiliseren dat ze deze ook daadwerkelijk te gelde gaan maken. We vertrouwen echter op de raad van Hellendoorn dat zij haar burgers hiervoor in bescherming zal nemen en dit initiatief zal afwijzen.

Schadeclaims in deze hoogte kunnen financieel zeer waarschijnlijk niet gedragen worden door ReggeWind. Goed mogelijk dat ReggeWind hierdoor niet direct maar wel binnen een termijn van 5 jaar failliet kan gaan. Planschadeclaims kunnen namelijk tot 5 jaar na bestemmingsplanwijziging nog worden ingediend. Wat zijn vervolgens de concrete gevolgen:

1. De turbine blijft gewoon staan en zal blijven draaien. Het eigendom van de turbine gaat naar de bank als financier; zij hebben de turbine in onderpand.

2. Planschadeclaims worden door de aanvragers ingediend bij de gemeente. De gemeente is primair verantwoordelijk voor de betaling van de planschade. Via een zogenaamde anterieure overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemers worden deze claims, terecht natuurlijk, doorgezet naar de initiatiefnemers. Maar wat als ReggeWind failliet wordt verklaard; dan vervalt de anterieure overeenkomst en komt de schadeclaim weer bij de gemeente te liggen en is daarmee financieel aansprakelijk voor alle planschade.

De gemeente kan en mag dit risico niet aanvaarden! Dit risico moet voordat het bestemmingsplan eventueel wordt gewijzigd middels een keiharde financiële garantie door de initiatiefnemers worden afgedekt! Tevens om te voorkomen dat burgers jarenlang moeten procederen om hun terechte planschadeclaims te kunnen innen. Ook kunnen juridische procedures veel geld en aandacht van de gemeente gaan kosten. Wie gaat dat betalen? Zekerheid voor vergoeding van financiële schade van de gemeente kan in de vorm van een onherroepelijke bankgarantie! Daarvoor is het belangrijk dat de planschade voordat het bestemmingsplan eventueel wordt gewijzigd, juist wordt vastgesteld. Deze mag niet te laag zijn! Het vastgestelde bedrag door ReggeWind is veel te laag. Het werkelijke bedrag kan en zal in de miljoenen lopen. De enige reden voor dit lage bedrag is naar onze mening de zeer waarschijnlijke eis van de gemeente voor een onherroepelijke bankgarantie voor mogelijke planschade in een anterieure overeenkomst. ReggeWind zal er geen belang bij hebben dat er een bankgarantie voor het werkelijke en veel hogere bedrag zal moeten worden gegeven. Waar de gemeente verder voor moet waken is dat zij ten allen tijde alle ingediende planschadeclaims bij de vergunningontvanger in rekening kan brengen zonder gebonden te zijn aan een maximum en dat de vergunningontvanger, indien zij de vennootschap waarin de windturbines worden geëxploiteerd ('Windpark Lochter BV) of de turbines zelf, zou willen verkopen, dit middels een kettingbeding in de verkoopakte moet opleggen aan de kopende partij. Bij een faillissement zal een dergelijk kettingbeding overigens ook niet werken. Hetgeen een aandachtspunt is voor de gemeente om niet in geval van een faillissement met de brokken van hoge planschades en kostbare juridische procedures te blijven zitten. Gaat de gemeente dat voorkomen met bijvoorbeeld een eis van een eerste hypotheek op de grond en gebouwen?

NB: de initiatiefnemers hebben aangegeven de grond te willen kopen. Dit zal verband houden met het feit dat het als onderpand naar de bank zal gaan. De grond is juridisch van de gemeente en zij participeert voor 40% (een combinatie van ontwikkelaars voor de overige 60%) in de eventuele winsten en verliezen. Om voor zowel de gemeente als de combinatie van ontwikkelaars te voorkomen dat er verlies moet worden genomen ligt het voor de hand dat ReggeWind minimaal de grond koopt binnen de eerste risicocirkel met een straal van 70 meter rond de turbines. Binnen die risicocirkel mag namelijk bijna niets meer; deze grond zal daarom flink in waarde dalen. Ook zal deze grond bij regelmaat nodig zijn voor plaatsing van hoge kranen om het noodzakelijke onderhoud uit te voeren. Een snelle rekensom leert dat het daarbij gaat om 4,5 ha.

Overigens is het nog maar de vraag of de combinatie van ontwikkelaars wel zal opdraaien voor 60% waardedaling van de grond als gevolg van de windturbines. Zij kunnen ongetwijfeld daarvoor een claim bij de gemeente indienen als beslissende partij, zodat de gemeente voor de volle 100% opdraait voor het verlies.

NB: in art 3.7.1 van het business plan staat vermeld dat er een fonds zal komen waaruit de toekomstige afbraak van de turbines betaald kan worden. Om dit fonds te vullen zullen reserveringen plaatsvinden. Dat moet de gemeente Hellendoorn niet accepteren want dit is alleen een boekhoudkundig foefje op de balans. In geval van bijvoorbeeld een faillissement van ReggeWind/Windpark Lochter zullen daarmee toch de liquide middelen ontbreken en draait de gemeente voor de kosten op. Ook hiervoor zal een adequate bankgarantie afgegeven moeten worden voordat het bestemmingsplan eventueel gewijzigd gaat worden!

Tekst Reggewind:

De toename van de bouwmogelijkheden leidt voor omwonenden niet zozeer tot een verslechtering van het uitzicht, maar houdt vooral een (verdere) vulling van de lucht boven de horizon in, wat door een redelijk denkend en handelend koper als hinderlijk of als verstoring van het landschap ervaren kan worden.

Wij beoordelen dit als een gering planologisch nadeel.

Daarnaast is van belang dat vanaf omliggende (woon)percelen het zicht in de richting van het bedrijventerrein reeds (gedeeltelijk) kan worden weggenomen bij een maximale invulling van het planologische regime. Hierbij is wel van belang dat de afscherpende werking van de bestaande bomen seizoensgebonden is.

Van een wezenlijke wijziging van de omgevingskarakteristiek is in onze ogen geen sprake.

De locatie waar de windturbines beoogd worden heeft reeds een industrieel karakter en ligt op korte afstand vaneen drukke provinciale weg en spoorweg.

Commentaar: Initiatiefnemer stelt hier dat de plaatsing van de grootste windturbines van Nederland niet tot een wezenlijke wijziging van de omgevingskarakteristiek leidt. Een sprekend voorbeeld dat ze de negatieve effecten van de windturbines klein willen houden. Het effect op de omgevingskarakteristiek van de weide omgeving is in werkelijkheid gigantisch. Het is ook volledig in tegenspraak met de uitkomst van de MER van initiatiefnemer: *“Het Initiatief zal in zijn totaliteit een negatief tot zeer negatief effect hebben op het landschap.”*

2.5 Molens niet in de EHS

Industrieterrein 't Lochter III bevindt zich in een delicaat gebied waar het gaat om natuurwaarden. Aan de westzijde van Nijverdal bevindt zich de Sallandse Heuvelrug en ten oosten het Wierdense Veld; beide Natura 2000 gebieden. Middels de tussenliggende Zunaasche heide en het Notterveld is er een ecologische verbindingszone gecreëerd tussen beide Natura 2000 gebieden.

Bij de realisatie van 't Lochter III (daarvoor heeft de gemeente Wierden toentertijd de gronden overgedaan aan de gemeente Hellendoorn) zijn harde afspraken gemaakt over een robuuste inrichting van de verbindingszone welke verbindingszone inmiddels tot de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) behoort.

Als onderdeel van de EHS is o.a. een ecoduct gepland over de naastliggende N35 en het spoor waar Rijkswaterstaat € 6 mln in gaat investeren. De gemeente Hellendoorn heeft zelf inmiddels € 3 mln in de EHS geïnvesteerd; € 1 mln moet nog volgen.

De windturbines zijn nu, zoals uit de slide blijkt, precies op de grens met de EHS gepland, waarbij de wieken er over heen zullen zwaaien. Dit heeft zeker negatieve gevolgen voor de kwaliteit en effectiviteit van de EHS. Denk daarbij aan slagschaduw, geluidsoverlast en beweging van de wieken (verstoring, aanvaring met vogels en vleermuizen / verstoring van een belangrijk gebied voor trekvogels).

Gaan we hier een natuurproject van € 10 mln in de waagschaal leggen?

Naast Rijkswaterstaat en de gemeente is Landschap Overijssel een belanghebbende als beheerder van het Wierdense Veld als ook het landgoed Notterveld dat met ruim 200 hectare een essentieel onderdeel vormt van de genoemde verbindingszone tussen Sallandse Heuvelrug en het Wierdense Veld. Beide organisaties hebben middels een brief inmiddels gereageerd op de plannen. Landgoed Notterveld is 100% tegen het voorgenomen plan.

Tekst Reggewind: 'Ruimtelijke onderbouwing' paragraaf 5.4, pagina 64

Er is gekeken of er mogelijk effecten op gebieden (Natuurbeschermingswet 1998) of soorten (Flora- en faunawet) te verwachten zijn. Op basis van de Natuurbeschermingswet zijn significante effecten uit te sluiten, deze conclusie wordt gedeeld door de provincie als bevoegd gezag. In het kader van de Flora- en faunawet wordt een ontheffing aangevraagd. Een dergelijke ontheffing kan worden verleend, als er geen onoverkomelijke belemmering voor de realisatie van het project bestaat.

Aanvullend onderzoek toont aan dat een ontheffing verleend kan worden.

De ontheffing is pas noodzakelijk wanneer de versturende werkzaamheden

worden uitgevoerd (aanleg of gebruik). Op voorhand wordt niet verwacht dat de windturbines de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurdoeltype significant aantast binnen het NNN. De 'nee, tenzij-toets' wordt aanvullend wel uitgevoerd. Het plan voldoet daarmee aan een goede ruimtelijke ordening voor het aspect natuur.

Reggewind wil een ontheffing in een zeer kritische EHS van maar 100 meter breed om daar de grootste turbines van Nederland te kunnen plaatsen.

2.6 EHS bij Lochter III werkt

Onlangs is in het Wierdense Veld de nachtzwaluw aangetroffen. Een zeldzame vogel en zwaar beschermd. De nachtzwaluw kwam al voor op de Sallandse Heuvelrug en zal via de EHS van het Notterveld naar het Wierdense Veld zijn getrokken. Een bewijs dat de EHS werkt!

ReggeWind spreekt in haar business plan ook over het belang van de nachtzwaluw. Zij bevelen aan om het geplande ecoduct minimaal 200 meter van de geplande windturbines te projecteren om het foerageren van de nachtzwaluw tussen het Wierdense Veld en Notterveld niet te verstoren. (Zie pagina 63 van de 'ruimtelijke onderbouwing'). Goed dat ReggeWind het belang van de nachtzwaluw onderkend. Het moge echter duidelijk zijn dat een reeds gepland Ecoduct niet zal worden verplaatst omdat een particulier er zonodig een windturbine wil plaatsen; dat is de omgekeerde wereld!

Of het mogelijk is het ecoduct te verplaatsen richting Wierden is overigens maar zeer de vraag; daarvoor is naast de medewerking van de Gemeente Wierden ook de medewerking van landgoed het Notterveld vereist!

Flora en Fauna wet

De bescherming van planten- en diersoorten is verankerd in de Flora- en faunawet. De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is opgenomen in de nationale wetgeving. De wet stelt hoge eisen. Elke verstoring of doding van individuen van de beschermde soorten en het verstoren van rustplaats, nest of eieren is verboden. Daarbij gaat het om bijna duizend beschermde diersoorten. Afhankelijk van de mate van bescherming van een soort kan ontheffing aangevraagd worden bij Dienst Regelingen loket (voorheen LNV-loket). Daarvoor moet een ontheffingformulier ingevuld worden

en een ecologisch onderzoek bijgevoegd worden. Er kan vooraf ook advies gevraagd worden aan het DR-loket.

Zwaar beschermde soorten:

De soorten die in bijlage 1 (AMvB) en bijlage IV (Habitatrichtlijn) worden genoemd, vallen in de categorie 'zwaar beschermd' (soorten uit tabel 3). Voor deze soorten geldt in principe **geen vrijstelling , ook niet op basis van een gedragscode**. Deze soorten worden met de termen bijlage 1 en bijlage IV aangeduid.

Rosse vleermuis :

De Rosse vleermuis is aangetroffen in het plangebied en valt onder de **zwaar beschermde soorten** waarvoor geen vrijstelling mogelijk is. De Rosse vleermuis mag niet verstoort worden.

ReggeWind heeft dit aangetoond in een onderzoek van 3 maal 1 h. Nu bekend is dat de Rosse Vleermuis in het plangebied aanwezig is zal een uitgebreid onderzoek moeten volgen.

Statistisch gezien is het uitgevoerde onderzoek onvoldoende, 0,03% van de tijd van een jaar is er onderzocht.

Waarschijnlijk zijn er veel meer Rosse vleermuizen aanwezig dan tijdens de 3 uur geteld. Dit moet vastgesteld worden door een aanvullend onafhankelijk onderzoek.

De Rosse vleermuis vliegt op relatief grote hoogte. De vleermuizen sterven in grote getale bij windparken. Canadees onderzoek van de universiteit van Calgary geeft een mogelijke oorzaak aan: interne bloedingen door plotselinge daling van de luchtdruk bij de rotorbladen. (Het hele artikel staat vermeld op onze website www.geen-windturbines-nijverdalen.nl).

De windturbines hebben een schadelijke impact op de rosse vleermuis! Aangezien er voor de geplande windturbines voldoende alternatieve en betere locaties beschikbaar zijn (o.a. de kansrijke gebieden zoals aangegeven door de Provincie), kan om deze reden geen vergunning worden afgegeven!

Tekst Reggewind:

*In de gebruiksfase kunnen op jaarbasis - uitgaande van de huidige situatie - enkele tot een tiental (ca. 5 – 12) gewone dwergvleermuizen, **een enkele rosse vleermuis (ca. 1 – 2)** en ruige dwergvleermuis (1) gedood worden of verwond raken door de windturbines. Dit kan worden gezien als een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 9 van de Ffwet. Deze geringe additionele sterfte heeft geen effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de relevante populaties van genoemde soorten. Aanbevolen wordt om contact op te nemen met bevoegd gezag over de noodzaak van een **onthefing** of om zodanig maatregelen te nemen dat de sterfte onder vleermuizen tot incidenten wordt teruggebracht en geen ontheffing van artikel 9 nodig is. Andere vleermuissoorten komen zo weinig voor dat meer dan incidentele slachtoffers op voorhand zijn uitgesloten.*

Commentaar: Reggewind kiest voor de oplossing om een ontheffing aan te vragen of om zodanige maatregelen te nemen dat de sterfte onder vleermuizen tot incidenten wordt teruggebracht, verder onderzoek is niet nodig. Maar wat is hierbij de definitie van incident? Als

incident staat voor onverwachte gebeurtenis dan is dit onjuist, want slachtoffers onder de vleermuizen ligt in de lijn van de redelijke verwachtingen. Kennelijk vind ReggeWind dat ze met haar turbines wel beschermde diersoorten mag doden.

De Nachtzwaluw:

Nachtzwaluw is aangetroffen in het plangebied en valt onder de **zwaar beschermde soorten** waarvoor in principe geen vrijstelling mogelijk is.

De nachtzwaluw leeft op de Sallandse heuvelrug en is in 2015 ook aangetroffen in het Wierdenseveld

De windturbines hebben een schadelijke impact op de nachtzwaluw! Aangezien er voor de geplande windturbines voldoende alternatieve en betere locaties beschikbaar zijn (o.a. de kansrijke gebieden zoals aangegeven door de Provincie), kan om deze reden geen vergunning worden afgegeven!

Tekst Reggewind

Omdat er geen sprake zal zijn van een verslechtering van habitattypen of leefgebieden, of van significante verstoring van aangewezen soorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden wordt een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet niet nodig geacht. De beoordeling voor de noodzaak van een vergunning ligt echter bij het bevoegd gezag. De provincie Overijssel heeft al aangegeven dat er geen noodzaak ligt voor een vergunning²⁴ (zie bijlage 1).

Vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt niet nodig geacht door ReggeWind

Tekst Reggewind: MER bijlage 1 pagina 50

*De nachtzwaluw maakt geen gebruik van het plangebied. Ook ligt het plangebied niet tussen foerageergebieden en broedgebieden in. Van verstoring, verlies van foerageergebied, additionele sterfte en/of **barrierewerking is geen sprake**. Effecten op de instandhouding van de nachtzwaluw van het Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug is uitgesloten.*

Commentaar: Nachtzwaluwen broeden ook in het Wierdense Veld en zullen tijdens foerageervluchten naar het Notterveld het plangebied wel degelijk doorkruisen. Verstoring, verlies foerageergebied, additionele sterfte en/of barrièrewerking kan daarom op voorhand niet worden uitgesloten.

Plan gebied met de grootste windturbines van Nederland ligt precies tussen de Sallandse Heuvelrug en het Wierdense Veld.

Tekst Reggewind: MER bijlage 1 pagina 46

Het Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug is aangewezen voor de korhoen, nachtzwaluw en roodborsttapuit. Het korhoen en de roodborsttapuit zijn gedurende de broedtijd gebonden aan het Natura 2000-gebied en maken geen gebruik van gebieden buiten de Sallandse Heuvelrug.

Omdat het plangebied geen functie voor deze soorten vervult worden deze soorten niet nader besproken in voorliggend rapport.

Commentaar: Dit klopt niet: zowel korhoen (met name dispersie jonge hennen en hanen) en roodborsttapuit (broedt ook buiten de Natura 2000 gebieden) komen wel degelijk buiten de Sallandse Heuvelrug voor. Het plangebied ligt in de verbindingzone tussen Sallandse Heuvelrug en Wierdense Veld. Op termijn streeft men naar een metapopulatie van het korhoen, waarbij uitwisseling tussen de populaties essentieel is. Het is aannemelijk en te hopen dat korhoenders vanaf de Sallandse Heuvelrug via de Zunasche heide, Reggedal en Notterveld naar het Wierdense Veld willen pendelen en visa versa.

Tekst Reggewind: MER pagina 80

Voor vogels buiten de broedsperiode zijn in meerdere studies versturende effecten van windturbines vastgesteld. Als maximum verstoringsafstand op niet broedende vogels wordt over het algemeen 600 meter gebruikt.

Windturbines moeten 600 meter opschuiven

Tekst Reggewind: MER pagina 81

Bij benadering van een windpark passen vrijwel alle vogels hun vliegroute aan: ofwel door het gehele park, ofwel door individuele turbines te vermijden.

Effect: EHS werkt niet meer

Voor- en najaars-trekroute vogels

Het plangebied ligt op de noord-zuid trekroute voor diverse trekvogels. Als voorbeeld de kraanvogel.

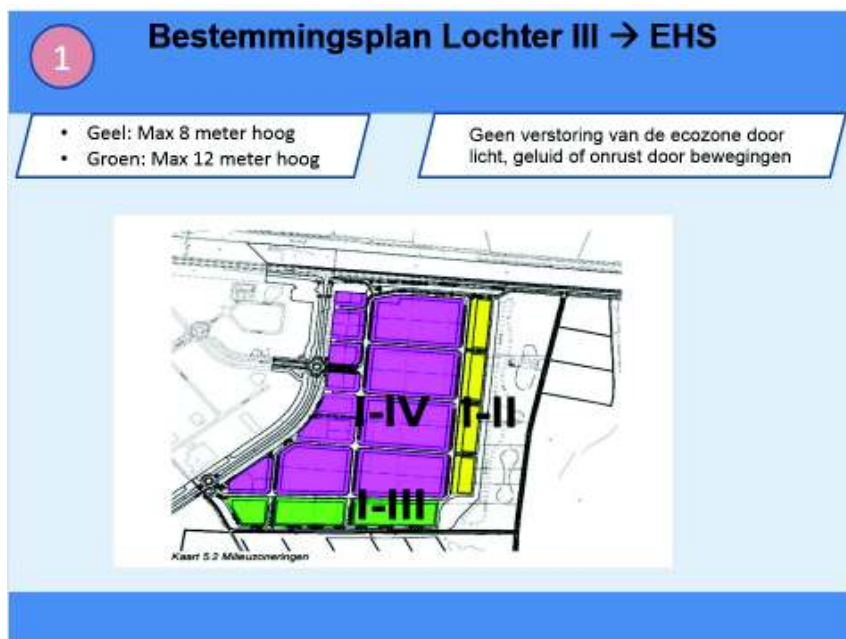
Tekst Reggewind: MER bijlage 1 pagina 47

*Het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen is o.a. aangewezen voor de kraanvogel. De kraanvogel kan gedurende de najaarstrek en voorjaarstrek in dit gebied overnachten. De kraanvogels foerageren binnen het Natura 2000-gebied en omgeving tot op 6 km afstand (Alonso & Alonso 1992). Het plangebied ligt op 14 km afstand ver buiten het bereik van de kraanvogels van Engbertsdijksvenen. Omdat effecten op voorhand zijn uit te sluiten, wordt deze soort in voorliggend rapport **niet nader behandeld**.*

Commentaar: Weliswaar is het Natura 2000 gebied het Wierdense Veld niet voor de kraanvogel aangewezen, maar de soort passeert het gebied tijdens voor- en najaarstrek, waarbij tientallen kraanvogels hier kunnen overnachten. Het plangebied ligt op de N-Z trekroute van kraanvogels. Sinds 5 jaar worden in het voorjaar enkele kraanvogels gedurende langere tijd in het Wierdense Veld waargenomen. Het is te verwachten dat op termijn een broedpoging wordt gedaan, dit proces verloopt net zoals het ook in andere veengebieden in Nederland is gegaan: enkele jaren verkennen en dan wordt er gebroed (vergelijk Fochteloërveen, Dwingelderveld, Engbertsdijksvenen, Drents-Friese Wold, Korenburgerveen).

De Natuurtoets bevat op dit punt een hiaat.

2.7 Bestemmingsplan Lochter III -> EHS

In het bestemmingsplan uit 2008 (nr112.00.03.60.04) dat is opgesteld t.b.v. de realisatie van Lochter III, zijn in overleg met de betrokken partijen zeer strakke eisen gesteld. Zo is de bouwhoogte in de randen van het industrieterrein gemaximeerd tot 8 respectievelijk 12 meter hoog en moet er daarnaast nog een goede landschappelijke inpassing plaatsvinden.

In verband met Landschappelijke inpassing en de overgang naar het coulissenlandschap van het landgoed Notterveld moet de bouwhoogte van de bedrijven in de oostelijke en zuidelijke rand worden beperkt tussen de 8 en de 10 meter
Het college van Wierden geeft aan verder met het voorontwerp te kunnen instemmen.

Bron: bestemmingsplan 112.00.03.60.04 'vooroverlegreactie Gemeente Wierden'

Tevens is in het bestemmingsplan vastgelegd dat er geen verstoring van de ecozone mag plaatsvinden door licht, geluid of onrust door bewegingen. Laat dat nu precies de effecten zijn van de windturbines!

Deze harde afspraken zijn van recente datum. Een particulier initiatief zoals van ReggeWind gaat hier toch geen verandering in brengen?! Afspraak = afspraak!

Gezien de bouwhoogte van ruim 200 meter zal het bestemmingsplan significant gewijzigd moeten worden. ReggeWind zinspeelt er echter op dat een bestemmingsplanwijziging niet pertinent nodig zou zijn maar dat het initiatief ook middels een afwijking op het bestemmingsplan mogelijk gemaakt zou kunnen worden.

Het moge duidelijk zijn dat een initiatief met een dergelijke grote impact op de leefomgeving in elk geval een bestemmingsplanwijziging vereist waarbij alle rechten van de burgers op bezwaar en beroep overeind blijven.

Alternatieven onderzoeken:

Het beschermingsregime voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) lijkt op dat voor Natura 2000-gebieden. Activiteiten en projecten die de wezenlijke waarden en kenmerken kunnen aantasten zijn niet toegestaan. Er wordt een uitzondering gemaakt als er geen redelijk alternatief is, er een dwingende reden van openbaar belang is en compensatie plaatsvindt.

Aangezien er voor de geplande windturbines voldoende alternatieve en betere locaties beschikbaar zijn (o.a. de kansrijke gebieden zoals aangegeven door de Provincie), kan om deze reden wederom geen vergunning worden afgegeven!

Door Hellendoorn Onafhankelijke Partij (HOP) is tijdens de commissie grondgebied in september 2015 voorgesteld om bijvoorbeeld een windturbine in zee te adopteren. Dit is een prima alternatief. Ook is blijkaar geopperd om als gemeente Hellendoorn te participeren in windturbines op een Deens eiland. Op het laatste alternatief wordt als volgt door ReggeWind gereageerd:

Tekst Reggewind: Business plan paragraaf 3.1, pagina 7

Gesuggereerd is om in plaats van de drie windmolens op 't Lochter III windmolens te bouwen op een Deens eiland en dan vandaar de stroom met een kabel naar de gemeente Hellendoorn te brengen. Los van de vraag of het gemeentebestuur eraan toe is om de definitie van eigen duurzaamheidsdoelstelling op een zodanige manier op te rekken dat ook een windmolen in Denemarken bij kan dragen aan Hellendoornse doelstellingen, wijzen wij op het aspect van de netaansluiting.

Voor de aanleg van een kabel van de drie windmolens van Windpark Lochter naar het dichtstbijzijnde middenspanningsstation van Enexis, begroten wij een bedrag van € 500.000,- à € 1.000.000,-. De te overbruggen afstand bedraagt ongeveer 1 km. Het dichtstbijzijnde Deense eiland (hemelsbreed) is Rømø. De afstand naar van bedrijventerrein 't Lochter naar Rømø is 335 km. De afstand van Rømø naar het vasteland is 9 km. Een dergelijke investering is niet voor een enkele gemeente haalbaar.

Commentaar: Een windturbine op een daarvoor geschikt eiland in Denemarken is een prima alternatief om de duurzaamheidsdoelstelling van Hellendoorn te realiseren! Uit oogpunt van ruimtelijke ordening is het logisch om ontwikkelingen daar te initiëren die daarvoor het meest geschikt zijn. We gaan toch ook geen zeehaven of een containerterminal in Hellendoorn aanleggen?!

Vervolgens wordt het alternatief van Denemarken afgedaan als geen alternatief omdat er dan een kabel van 335 km van Denemarken naar Hellendoorn getrokken zou moeten worden. Dit heeft ons inziens geen verder commentaar nodig; wie verzint zoiets?

Blijft overeind: er zijn alternatieven te over. De gemeente kan om die reden geen vergunning afgeven!

Milieueffectrapportage (MER)

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieugevolgen van een plan in beeld voordat er een besluit over is genomen. De initiatiefnemer beschrijft de verwachte gevolgen voor het milieu in een milieueffectrapport. Milieueffectrapportage behoort een volwaardige rol voor het milieu in de besluitvorming over plannen en projecten te garanderen.

ReggeWind heeft een lijvig boekwerk uitgebracht dat als MER wordt aangeduid. Dit boekwerk kunnen we echter niet serieus nemen. Het is veel tekst met als doel aan te tonen dat het milieu op geen enkele wijze schade ondervindt van de windturbines.

Als we alles geloven wat in deze 'MER' staat geschreven dan is met evenveel flair door ReggeWind een veel betere plek voor de turbines aan te wijzen: bovenop de Sallandse Heuvelrug! Flora en fauna heeft er helemaal geen last van, er zijn veel minder omwonenden en de turbines kunnen 60 meter kleiner worden. Ideaal toch, maar niet heus!

Een ieder zal erkennen dat de windturbines op de geplande locatie een flinke en onverdraaglijke impact op natuur en milieu en de leefbaarheid zullen hebben. In deze rapportage vind u daarvan vele voorbeelden terug.

Kortom: deze zogenaamde MER van ReggeWind doet ernstig afbreuk aan het doel van een milieueffectrapportage: de garantie dat het milieu in de besluitvorming een volwaardige rol krijgt! Bij deze zogenaamde MER past daarom het volgende gezegde:

“De Slager keurt zijn eigen vlees”

Neodymium Magneet materiaal

Neodymium magneet materiaal wordt soms gebruikt in windturbines en belast het milieu zwaar tijdens de winning. In dit geval in China. ReggeWind geeft aan nog niet te weten welk type turbine zij gaan inzetten en daarmee laten zij de optie van Neodymium open. Uitgesloten moet worden ter voorkoming van een extreme belasting van het milieu (op afstand) dat Neodymium magneet materiaal toegepast gaat worden.

Gebruik Neodymium verbieden

Tekst Reggewind:

Turbines die op een andere manier werken dan met permanent magneten (zoals turbines met elektromagneten) maken geen gebruik van neodymium. Omdat de keuze voor een windturbintetype van vele factoren afhankelijk is (zoals prijs, elektriciteitsopbrengst, onderhoud) is op voorhand dus niet te zeggen of de turbines in windpark Lochter gebruikmaken van dit metaal.

2.8 Slagschaduw

Wanneer de zon achter de draaiende wieken schijnt treedt slagschaduw op. Een zeer irritant effect wat de leefbaarheid in en rond woningen alsmede de werkplekken in kantoorgebouwen en bedrijven aantast. Praktijkervaringen tonen het aan: 'Je wordt er stapelgek van'.

Slagschaduw van de geplande 3 molens zal in een groot gebied optreden. De initiatiefnemers spreken zelf over een afstand van 12x de rotordiameter (136 meter). Dat is 1.632 meter! Meer dan 1,5 km! Wie krijgen daar zeker last van: omwonenden tot 1,5 km van de turbines, alle bedrijven op het industrieterrein (Lochter I en II en III), het Wierdense Veld en de Ecologische Hoofd Structuur.

De initiatiefnemers schermen er mee dat de turbines worden stilgezet als er overlast is waardoor de overlast binnen de wettelijke normen zou blijven. Wettelijke norm of niet, feit is dat er continu sprake is van slagschaduw zodra de zon schijnt; dan hier dan daar. Het Lochter en de omliggende natuurgebieden zijn feitelijk 'omsingeld' door de turbines. De turbines continu stilzetten als de zon schijnt zal niet gebeuren; de turbines worden gebouwd om te draaien!

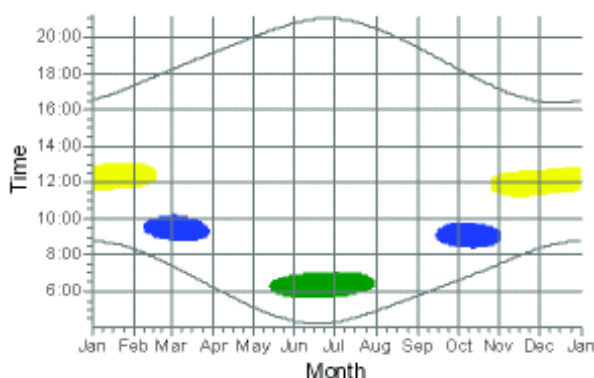
Komt bij dat het handhaven van de normen van slagschaduw niet haalbaar zal zijn voor de gemeente! Praktijk zal zijn dat de betrokkenen met de slagschaduw zullen moeten leren leven. Dat kan niet de bedoeling zijn!

Een voorbeeld van een bedrijf dat ernstige overlast van slagschaduw zal ondervinden is Alfa Accountants op Lochter III. Een bedrijf dat inmiddels al ervaring heeft opgedaan met het fenomeen is een bedrijf aan de A1 bij Deventer.

Volgens ReggeWind is er geen reden om voor kantoren en bedrijfspanden, hetzelfde beschermingsniveau als voor woningen te hanteren. Daar denken de huidige eigenaren op Lochter III die er last van hebben anders over. Bedrijven en kopers zullen in de gehele bedrijfsopzet

rekening moeten houden dat er geen ramen komen aan de oost en zuidkant en bovenkant. Windturbines op het Lochter III zijn i.v.m. slagschaduw zeer slecht voor meervoudig gebruik. Nieuwe bedrijven wijken uit naar buurgemeentes. Lochter III krijgt een tweederangs imago.

Slagschaduw op pand Alfa

Figuur 5.2 Potentiële slagschaduw op pand Alfa Accountants (groen= turbine 1, blauw = turbine 2 en geel = turbine 3)

Tekst Reggwind:

Het pand van Alfa Accountants is gesitueerd op een zichtlocatie en daardoor vooral gericht op de Burgemeester H. Boersingel, en dus van de windturbines af. Verwacht wordt dat er sprake zal zijn van een aanvaardbare slagschaduw.

Mochten er in praktijk toch knelpunten optreden dan is er altijd in overleg een oplossing te zoeken bijvoorbeeld door het aanbrengen van zonwering (als dat er al niet is) of een stilstandvoorziening. Een stilstandvoorziening voor slagschaduw gaat over het algemeen ten koste van minimale productieverliezen waardoor de haalbaarheid van een project ook niet in gevaar komt. Voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening.

Commentaar: Alfa bestaat rondom uit veel glaspartijen en niet alleen vooral gericht op de Boersingel. Opgeteld is er over bijna het hele jaar (Groen, Blauw en Geel) last van slagschaduw over een bepaald deel van de dag. Slagschaduw is niet alleen zeer hinderlijk in een gebouw maar ook er buiten doordat schaduw velden rond het gebouw trekken. Pand Alfa kan als voorbeeld dienen wat er met alle te bouwen nieuwe panden op Lochter III gaat plaatsvinden.

Slagschaduw heeft impact op het rendement van zonnepanelen

Veelal wordt gedacht dat het rendement van een zonnepaneel qua energie alleen maar voor dat deel van de zonnepanelen die zelf in de schaduw, dus ook slagschaduw, liggen qua energie-opbrengst negatief worden beïnvloed. Maar dat is onjuist. Het effect is veelal veel groter.

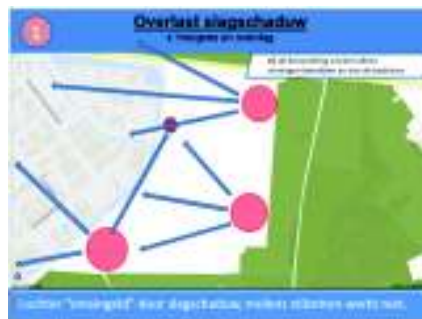
Zonnepanelen zijn over het algemeen in serie geschakeld, de prestatie wordt bepaald door de zwakste schakel in de ketting, ofwel het slechts presterende zonnepaneel. Dat zijn de zonnepanelen met schaduw.

Bij het onderstaande voorbeeld staat slechts een hoge paal die een groot deel van de dag over een groot aantal zonnepanelen schaduw geeft. De schaduw is niet veel, maar het veroorzaakte uiteindelijk wel een rendementsverlies **van maar liefst 30%**.

Slagschaduw trekken bij zonschijn en wind **de gehele dag over Lochter III**, niet bekend is wat bij wisselende schaduw velden de verliezen zijn.

In het bestemmingsplan Lochter III is opgenomen dat de gemeente inzet op zonne-energie. Alfa Accountants heeft hiervoor zonnepanelen geplaatst. Een ander mooi voorbeeld is plaatsing van 14.000 panelen op de productie hallen van Van Keulen (Tubantia 8 maart 2016).

Het is nog maar de vraag of dit soort grootse initiatieven nog toepasbaar zijn in combinatie met drie grote windturbines rond Lochter III.

Tekst Reggewind: 'Ruimtelijke onderbouwing' pagina 49

Effecten van slagschaduw op de energieopbrengst van zonnepanelen zijn **niet volledig bekend**.

De effecten **kunnen** sterk afhankelijk zijn van specifieke onderdelen van de installatie zoals het type zonnepanelen, de precieze oriëntatie van de installaties, de elektrische aansluitingen (parallel of serie geschakelde panelen) **en andere variabelen** zoals de weersomstandigheden en de snelheid van de schaduw.

Commentaar: Reggewind kent het effect van de slagschaduw op het rendement van de in de toekomst te plaatsen zonnepanelen op Lochter III niet.

Windturbines zijn slecht voor meervoudig gebruik van Lochter III en wat zonne-energie betreft ook voor de rest van Lochter en een groot deel van haar verdere omgeving.

Slagschaduw en het wild op het ecoduct

Tekst Reggewind: 'Ruimtelijke onderbouwing' pagina 49

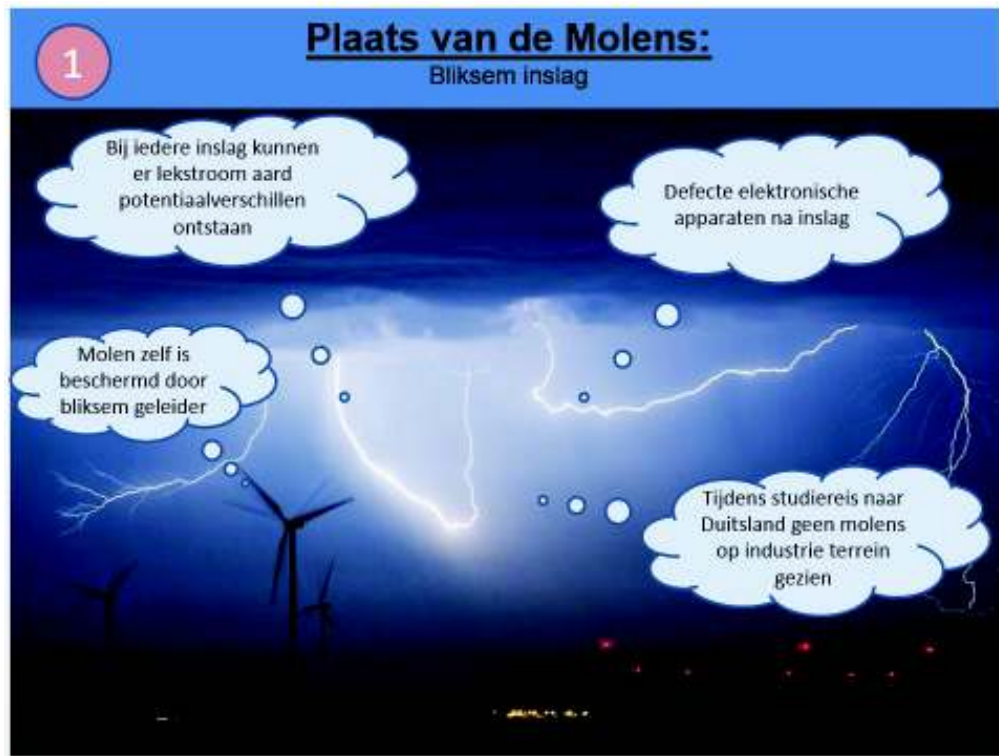
Een aandachtspunt vanuit de gemeente is of slagschaduw van windturbines eventueel een schrikreactie teweeg kan brengen bij wild (zoogdieren), dat gebruik wil maken van het te realiseren ecoduct nabij het plangebied, met gevolg dat deze dieren vervolgens het ecoduct niet zullen gebruiken. Deze vraag is voorgelegd aan Bureau Waardenburg in het kader van de Natuurtoets19.

De beperkte literatuur over verstoring van effecten van windturbines op zoogdieren **suggereert** dat effecten niet aan de orde zijn of dat zoogdieren snel wennen aan deze verstoring. In hoeverre soorten kunnen wennen aan verstoring verschilt per soort en is mede afhankelijk van aard en omvang van de verstoring en de mate van verstoring in de uitgangssituatie. **Gegeven de beperkte omvang van het windpark, wordt geconcludeerd** dat zoogdieren in het Notterveld geen verstoring van betekenis zullen ondervinden van de draaiende windturbines. **De functionaliteit van het ecoduct voor de zoogdieren, die als doelsoort zijn aangemerkt, zal dus niet aangetast worden.**

Commentaar: Op basis van een suggestie en de zogenaamde beperkte omvang van het windpark (het worden slechts de grootste van Nederland; lekker kleinschalig!) wordt de conclusie getrokken dat de functionaliteit van het ecoduct niet wordt aangetast.

Dat is een volstrekt willekeurige conclusie die letterlijk nergens op is gebaseerd. Wederom een voorbeeld van het tendentieuze en vooringenomen karakter van alle ingediende stukken door ReggeWind.

2.9 Blikseminslag

Bouwwerken van dergelijke hoogte als de windturbines zullen uit de directe omgeving alle bliksem gaan afvangen. Voor de turbine zelf is dat geen probleem; die is daartegen beschermd. Maar wat zijn de gevolgen voor de directe bebouwing in de omgeving; met name de bedrijfsgebouwen? We zijn niet vakkundig op dit gebied maar we zijn wel geïnformeerd over 2 maal een blikseminslag in een boom op het industrieterrein met als gevolg dat de hele meterkast er bij een bedrijf is 'uitgeslagen'. Verder hebben wij in Duitsland nog geen windturbines gesignaleerd op industrieterreinen; meestal staan ze in het groen. Mogelijk dat de potentiaalverschillen door blikseminslag hieraan ten grondslag liggen. Goede kans dat delicate apparatuur zoals computers er niet tegen bestand is.

2.10 Geluidsoverlast: hoorbaar geluid / laag frequent geluid

Windmolens zorgen voor geluidsoverlast. Veel geluidsoverlast! Zowel hoorbaar geluid als niet hoorbaar, zogenaamd laag frequent geluid. Binnen de bestaande geluidseisen zoals vastgelegd in het bestemmingsplan van Lochter III, kunnen de windturbines niet worden geplaatst! Ook hiervoor moet het bestemmingsplan worden aangepast.

Hoorbaar geluid:

Initiatiefnemers hebben hier onderzoek naar gedaan en komen tot de conclusie dat ze net binnen de wettelijke norm blijven, op een enkele woning na. Er lijkt daarom niets aan de hand. Maar let op, niets is minder waar. De wettelijke normen zijn namelijk in 2011 aangepast om meer windenergie op land mogelijk te maken. De redenatie was: er moet meer windenergie op land komen, dus de norm moet omhoog. Dat is de omgekeerde wereld waar de omwonenden de gevolgen van zullen ondervinden.

En minstens zo belangrijk: de wettelijke norm is gebaseerd op een jaargemiddelde. Dat houdt in dat perioden met veel geluid (bij een draaiende turbine) wordt gecompenseerd door perioden met weinig geluid (stilstaande turbine). De turbines kunnen dan net binnen de wettelijke norm blijven; praktijk zal zijn dat bij draaiende turbines er flinke geluidsoverlast zal zijn!!!

En vervolgens is het voor de gemeente niet mogelijk de wettelijke norm te handhaven. De windturbine-uitbater kan zich bij geluidsoverlast boven de wettelijke norm namelijk beroepen op het feit dat er ook weer periodes onder de wettelijke norm zullen volgen. De gemeente kan daardoor het stilzetten van de turbines niet afdwingen! Zij staat met lege handen en de burgers hebben de overlast!

Ervaringen van omwonenden rond bestaande parken onderschrijven dit. Veel overlast, met name 's nachts met slapeloosheid als gevolg. ReggeWind erkent dat slapeloosheid niet is uitgesloten maar dat op basis van de beschikbare data dit niet kan worden aangetoond.

Gaan wij de duizenden inwoners rond de turbines blootstellen aan dit experiment?

NB: zoals gemeld schermt ReggeWind er mee dat slapeloosheid niet kan worden aangetoond en doet het overkomen dat het daarmee dus feitelijk geen issue zou zijn. Van dit soort opmerkingen en aannames is het hele businessplan, de ruimtelijke onderbouwing en de zogenaamde 'MER' doordrenkt! Praktijk is dat slapeloosheid rond windturbines veel voorkomt en het gezinslevens ruïneert!

Laag frequent geluid (LFG)

Naast het hoorbare geluid stoten windturbines ook laag frequent geluid uit. Dat is geluid met een lage frequentie tussen de 25 - 125 Herz. De meeste mensen kunnen dit niet horen maar een aantal wel. Het gevaar van laag frequent geluid zit in de trillingen. Laag frequent geluid draagt heel ver, het wordt vanwege de frequentie veel minder gedempt dan hoorbaar geluid. Er is nog geen onomstotelijk bewijs maar er zijn zeer sterke aanwijzingen dat laag frequent geluid, zeker bij continue blootstelling tot ernstige ziektes kan leiden zoals vibro-akoestische aandoening (VAD). Eén van de leden van onze werkgroep heeft dit letterlijk van nabij ondervonden. Voor haar is het geen vraag meer of laag frequent geluid tot deze ziekte kan leiden, zij weet het zeker. Haar man heeft blootgestaan aan een LFG-bron in een fabrieksomgeving en heeft daardoor de ziekte VAD opgelopen. De gevolgen zijn zeer ernstig. We hebben contacten met een vooraanstaand professor op dit gebied uit Portugal. Wij overwegen om haar naar Nijverdalen te laten komen om haar uitleg te laten geven over wat laag frequent geluid kan aanrichten. Het aanbod hebben wij inmiddels van haar mogen ontvangen.

Ook vanuit Duitsland waar veel windturbines staan opgesteld komen alarmerende berichten. We verwijzen naar onderstaande recente berichten op het internet.

Browse: Home / 2016 / März / 04 / German Medical Doctors Warn Hazards Of Wind Turbine Infrasound Are Very Real, Worse Than First Thought!
 German Medical Doctors Warn Hazards Of Wind Turbine Infrasound Are Very Real, Worse Than First Thought!
 By P Gosselin on 4 März 2016
 Dr. med **Johannes Mayer** made a presentation on the serious hazards of infrasound (1 – 20 Hz) from wind turbines saying: „It is unbelievable the flood of international scientific publications that has appeared over the last one and half years.“

“Die riesigen Anlagen, so heißt es in einem Positionspapier, *zerstörten Natur- und Erholungsgebiete*, schaden dem Tourismus und lösten Lärmkrankheiten aus. Im Vordergrund dieser Art von Energiewende stünden nicht mehr "der Schutz von Mensch und Natur", sondern "die Profitinteressen der Betreiber, einiger weniger Grundeigentümer und vieler Politiker".“ (Bron: <http://www.welt.de/regionales/hamburg/article152985758/Wenn-Windpark-Betreiber-ploetzlich-die-Boesen-sind.html>)

De plaatsing van de windturbines op Lochter III betekent dat er op een hoogte van 145 meter 3 mega laag frequente geluidsbronnen worden opgehangen die de komende 20 jaar (en als het aan de initiatiefnemers ligt voor onbepaalde tijd) laag frequent geluid gaan uitstorten over de Nijverdalse bevolking want laag frequent geluid draagt heel ver!

De vraag: gaan we onze inwoners van beide gemeenten dit echt aandoen? Raad en college, u gaat een experiment aan waarvan de negatieve gezondheidseffecten jaren later pas zichtbaar zullen worden!

We kennen allemaal de voorbeelden uit de recente geschiedenis zoals asbest en kankerverwekkende verf bij Defensie. Jaren later worden de desastreuse gevolgen pas zichtbaar. De initiatiefnemers hebben uiteraard weer een rapport waarmee ze kunnen schermen dat laag frequent geluid geen issue is. Wij hebben echter via de professor uit Portugal zeer alarmerende rapporten die het tegendeel bewijzen. En de keiharde realiteit van de ziekte VAD bij de echtgenoot van één van onze werkgroepleden.

2.11 Zog achter de molens

Een windturbine is in staat om 50% van de beschikbare energie uit de wind te halen. Dat is knap; meer is bijna niet te realiseren.

Wanneer de ene windturbine echter te dicht achter de ander staat treedt er zog op. De achterste turbine krijgt dan turbulente wind te verwerken waardoor het rendement afneemt met kans op schade aan de turbine.

Om zog en schade aan de turbines te voorkomen moet een onderlinge afstand aangehouden worden van 6x de rotor-diameter in de dominante windrichting. In het geval van de geplande turbines in Nijverdal 6x 136 meter = 816 meter!

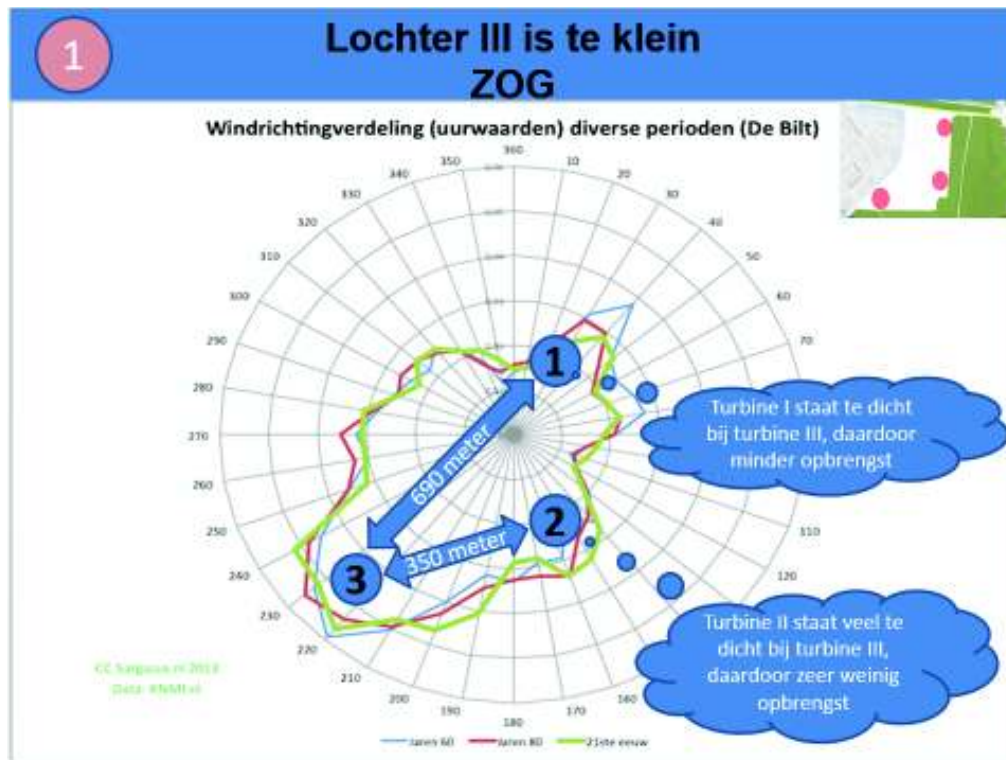
2.12 Lagerschade

Bovenstaande foto's laten zien welk een turbulentie er optreedt achter de wieken van een windturbine. Twee van de drie turbines op Lochter III krijgen hiermee te maken. Dit kan tot 'technisch falen' leiden. Er is verhoogde kans op lagerschade en materiaal-moeheid met alle gevolgen van dien. Vraag een technisch ingenieur een handtekening te zetten op 20 jaar ongestoord draaien van turbine 2 en 3 (zie paragraaf 2.13); hij zal deze niet geven!

Gaat de Gemeente Hellendoorn dit technische experiment aan met de grootste windturbines van Nederland. Windturbines waarvan nog geen historische ervaringscijfers bekend zijn!

2.13 Windraster

Om te bepalen of zog een probleem geeft met de geplande 3 turbines op Lochter III moet eerst bepaald worden wat de dominante windrichting is. In bovenstaand windraster is deze weergegeven. Rechtsboven in de plek van de 3 turbines op Lochter III. In het windraster zijn de turbines ingetekend middels de cirkels 1, 2 en 3.

Uit het windraster blijkt dat de dominante windrichting 'zuid-west' is. Vanuit die hoek waait het 't vaakst/langst. We kunnen concluderen dat turbine 3 goed staat; vol in de vrije wind. Echter zowel turbine 2 en 3 hebben een groot probleem! Afstanden van 350 meter en 690 meter achter een andere turbine geeft aanzienlijk minder opbrengst en vergroot de kans op 'technisch falen'.

De plek is verkeerd. Lochter III is te klein voor 3 windturbines

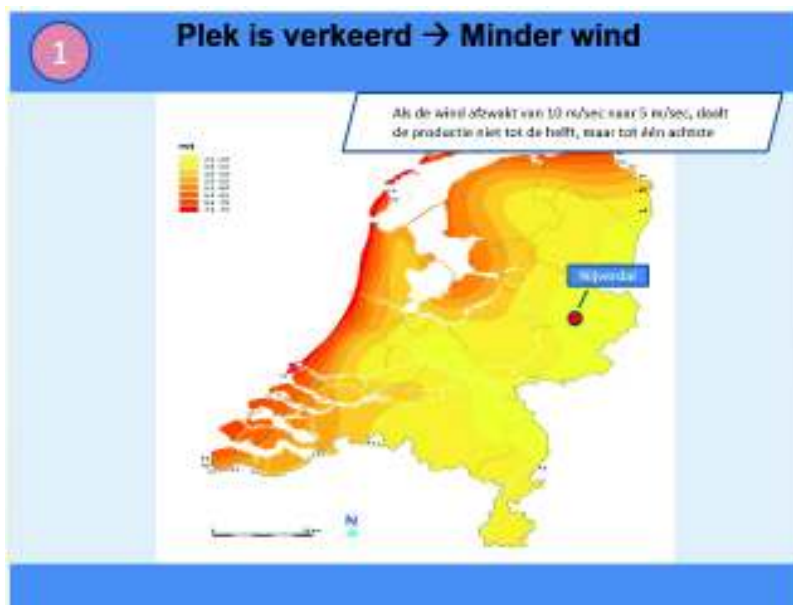
2.14 Dominante windrichting / plek achter Sallandse Heuvelrug

Uit deze plaat blijkt nogmaals overduidelijk: de plek is verkeerd!

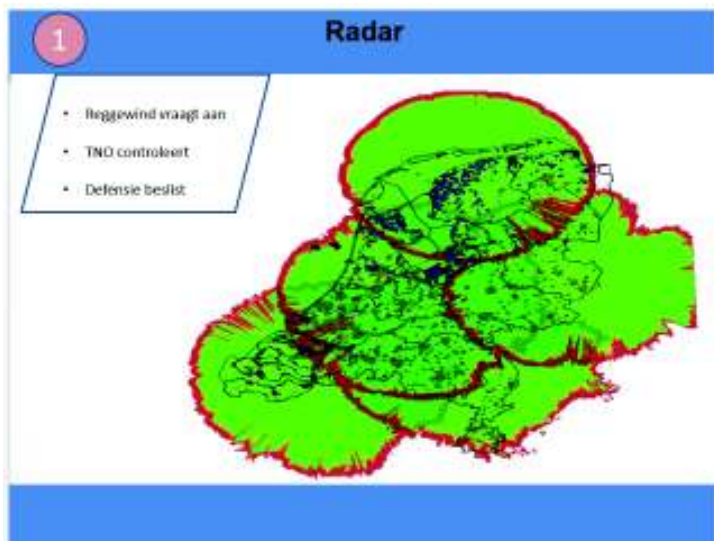
Als we dan toch windmolens willen plaatsen in Overijssel dan in elk geval niet achter een berg. Dat is absurd. Daardoor moeten de windturbines ruim 60 m extra omhoog en krijgen ze ongehoorde afmetingen. Afmetingen die we in Nederland nog niet kennen, waardoor de overlast en risico's op allerlei gebied exponentieel toeneemt.

2.15 Windkaart van Nederland

Aanvullend argument dat Nijverdal de verkeerde plek is: de windturbines zijn gepland in het meest wind-luwe deel van Nederland. De windopbrengst is hier een factor 8! minder dan aan de kust.

2.16 Radarverstoring defensie

Radar speelt hier ook een rol. De beheerder is defensie. Die beoordeelt of de windturbines er mogen staan uit oogpunt van de landelijke radar. Kans is klein dat defensie het afkeurt. Maar als het afgekeurd wordt is er geen discussie of arbitrage mogelijk. Dan kunnen we met z'n allen de boeken sluiten want dan is het plan van de baan.

De gemeente moet wel checken dat Reggewind de aanvraag hiertoe indient bij defensie en de uitslag moet bekend zijn voor een eventuele bestemmingsplanwijziging en voordat de eventuele vergunning wordt verleend!

Tekst Reggewind: Defensieradar

De locatie valt binnen het toetsingsveld van de radarinstallaties Twente en Nieuw Milligen van Defensie (zie Figuur 5.7). Nader onderzoek naar het effect op de radardekking wordt uitgevoerd door TNO. Op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) dient dit onderzoek voorafgaand aan de vaststelling van het ruimtelijk plan te worden uitgevoerd. Onderzoek door TNO vindt momenteel plaats. De resultaten zullen tijdig worden toegevoegd.

Commentaar: Waarom is dit radaronderzoek niet eerst uitgevoerd en dan de business case indienen? Wij zullen in elk geval de tijdigheid van de resultaten blijven monitoren!

2.17 Straalpaden

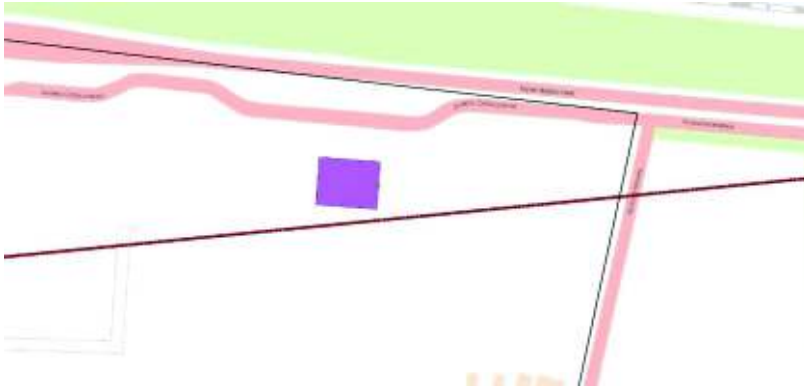
Tekst Reggewind: Straalpaden

Op korte afstand van een van de beoogde windturbineposities van Windpark Lochter loopt een straalverbinding. Straalverbindingen (ook wel straalpaden genaamd) verzenden informatie langs een rechtstreekse cilindervormige lijn door de lucht. Verstoring kan optreden doordat deze cilindervormige lijn wordt onderbroken (doorkruising van de tweede Fresnelzone). De uitvoering van de functies van een straalverbinding kunnen mogelijk worden beperkt door de aanwezigheid van windturbines. Onderstaande figuur toont de afstand tussen windturbines 1 en het hart van het straalpad. De kortste afstand tussen het hart van de beoogde windturbinepositie en het straalpad bedraagt 25 meter. De straalverbinding is bovendien niet planologische beschermd in de geldende bestemmingsplannen. Geconstateerd dat de beoogde windturbine de straalverbinding niet verstoord en als er al sprake is van verstoring de betreffende straalverbinding niet ruimtelijk wordt beschermd.

Conclusie

Er zijn geen belemmeringen vanuit aanwezige straalverbindingen waardoor voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening.

Figuur 5.8 straalverbinding in Windpark Lochter

Commentaar: Een straalverbinding is een vaste of tijdelijke verbinding tussen een zend- en ontvangstantenne. Er is direct zicht nodig tussen de zenders. Dankzij hoogte is het mogelijk om straalverbindingen in te zetten. Daarom worden deze veelal bevestigd op torens.

Nu is de kortste afstand tussen windturbinepositie en straalpad blijkbaar 25 meter. Dankzij de hoogte van het straalpad zal deze, door de enorme diameter van de rotorbladen (136 mtr), nagenoeg zeker keer op keer door de draaiende wieken worden onderbroken. De straalverbinding krijgt dus nagenoeg zeker een probleem! Voor de initiatiefnemers geen issue, want 'de straalverbinding wordt ruimtelijk niet beschermd'. Anders gezegd: straalverbinding-exploitant, red je er mee.

Dit zal aanleiding zijn voor de exploitant om een planschade-claim in te dienen.

3. RISICO'S

3.1 Risico cirkels

De ontwikkeling op Lochter III komt onder druk te staan door de zogenaamde risico cirkels die wettelijk gelden rond een windturbine.

Binnen de eerste risicocirkel met een straal van 70 meter mag nagenoeg niets meer; dat is al 4,5 ha! Binnen de tweede risicocirkel met een straal van 200 meter gelden beperkingen.

Het industrieterrein 't Lochter III komt hiermee 'aan de ketting' te liggen bij deze windturbines. Daar zal zich geen bedrijf meer willen vestigen. Ga bij uzelf te rade: zou u daar uw bedrijf beginnen en/of onder deze draaiende mega-wieken willen werken? Het werven van personeel voor bedrijven op deze plek wordt veel lastiger. Denk daarbij ook aan de gevolgen van blikseminslag.

Moge duidelijk zijn dat dit een forse waardedaling van de grond tot gevolg kan hebben. De gemeente Hellendoorn zal veilig moeten stellen dat het economisch waardeverlies volledig zal worden gecompenseerd door de initiatiefnemers! Niet alleen haar economisch aandeel van 40% maar ook voor de 60% van de combinatie van ontwikkelaars; de combinatie zal het eventuele waardeverlies namelijk bij de gemeente als beslisser in het project in rekening gaan brengen. Dat wordt een claim van meerdere miljoenen!

Een besluit tot plaatsing van de turbines zal de gemeente noodzaken de grond direct af te waarderen. Uw controlerend accountant zal dit controleren.

3.2 Uitkijkpunt/klimwand

Onderdeel van het initiatief is de plaatsing van een uitkijkpunt en klimwand in één van de turbinemasten. Het is zeer de vraag of dit is toegestaan o.a. uit veiligheidsoverwegingen en of het commercieel haalbaar is.

Feit is in elk geval dat het voor de gemeenteraad van de gemeente Hellendoorn een harde eis is dat het uitkijkpunt en klimwand worden gerealiseerd; zonder deze voorzieningen gaat het plan niet door!

ReggeWind geeft in de business case echter aan dat het uitkijkpunt en klimwand pas in een tweede fase uit te gaan werken. Dat ontwijkende gedrag kan natuurlijk niet; dan kan de gemeenteraad zich geen volledig oordeel vormen over het project.

De business case is onvolledig en moet terug worden gestuurd naar ReggeWind!

Tekst Reggewind: *'Business plan, pagina 1*

Hoewel momenteel de benodigde vergunning alleen voor de windturbines wordt voorbereid, houdt ReggeWind in haar ontwerp nu al rekening met het toevoegen van een klimwand en een uitkijkpunt aan een van de windturbines. De vergunningen voor deze toevoegingen zullen apart, of door middel van een wijziging, worden aangevraagd. Hetzelfde geldt voor de overige infrastructuur (eventuele toegangswegen en parkbekabeling). Om de gemeente toch het comfort te geven dat de klimmuur en uitkijkpunt er echt komen, is in de bijlage een intentieverklaring toegevoegd, waarin de initiatiefnemers zich committeren aan de komst van de klimmuur en uitkijkpunt.

Tekst Reggewind: *'Business plan, bijlage 4 'Intentieverklaring punt 5*

Indien het om commerciële of (veiligheids)-technische redenen niet mogelijk is de klimwand en/of uitkijkpunt te realiseren, zal ReggeWind in overleg met de gemeente Hellendoorn zoeken naar evt. alternatieven.

Commentaar: ReggeWind heeft inzake de realisatie van het uitkijkpunt en klimwand inderdaad een intentieverklaring afgegeven. Dat is echter volstrekt onvoldoende in dit stadium. Temeer in de intentieverklaring staat vermeld dat ook ReggeWind nu al erkent dat het uitkijkpunt en klimwand mogelijk niet gerealiseerd kan worden uit commerciële of (veiligheids)-technische redenen.

Tekst Reggewind:

De initiatiefnemers menen dat de hoogte van 140 meter voor het uitkijkpunt heel geschikt is om aansluiting te zoeken bij het profiel van de gemeente Hellendoorn: sportief, uitdagend, avontuurlijk. Het is daarom een extra kans dat De Wilgenwaard meedoet in de ontwikkeling van de klimwand en geïnteresseerd is in de exploitatie daarvan.

Commentaar: de werkgroep heeft contact gezocht met De Wilgenwaard. Onze sterke indruk is dat dit project zich nog enkel in de verkenningsfase bevindt. Er zou nog geen financiële onderbouwing zijn (dat sluit aan bij de tekst uit de intentieverklaring dat de commerciële haalbaarheid nog onderzocht moet worden!). Ook de projectrisico's zouden nog niet bekend zijn. Dit zet de woorden van ReggeWind 'dat De Wilgenwaard meedoet in de ontwikkeling van de klimwand en geïnteresseerd is in de exploitatie daarvan', wel in een heel ander daglicht.

De realisatie van de klimwand is cruciaal voor het besluitvormingsproces van de gemeenteraad. De gemeenteraad zou eerst volstrekte helderheid moeten eisen hoe serieus dit plan is alvorens het verdere business plan ook maar in overweging te willen nemen?

Het is natuurlijk overduidelijk dat de klimwand en uitkijkpunt in het plan zijn opgenomen om het plan 'te verkopen'. Maar ze gaan nog een stukje verder:

Tekst Reggewind:

Om zowel een uitkijkpunt op grote hoogte als een hoge klimwand mogelijk te maken is een windturbine met een hoge ashoogte nodig.

Commentaar: de wereld op zijn kop. Omdat we een uitkijkpunt en hoge klimwand willen realiseren moeten we een windturbine van 145 meter hoog plaatsen. Moeten we dit serieus nemen?

Tekst Reggewind:

Denkbaar is dat de gemeente Hellendoorn er straks een gewilde trouwlocatie bij heeft.

Commentaar: moeten we dit ook serieus nemen?

Tot slot: kijken we naar het uitkijkpunt zelf dan vormt dit natuurlijk een regelrechte aantasting van de privacy van omwonenden, wandelaars en werknemers van omliggende bedrijven. Zij zullen continu het onaangename gevoel hebben te worden begluurd. Een onzalige gedachte!

3.3 Wiekbreuk

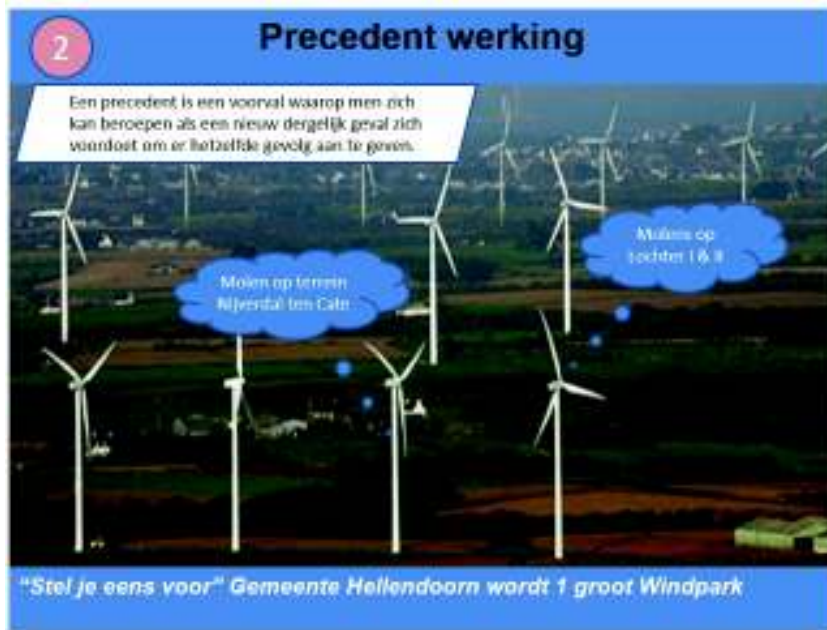
Wiekbreuk treedt gemiddeld 1x per jaar op in Nederland. Daarbij gaat de hele windturbine meestal niet om maar het bestaat zeker tot de mogelijkheden. De kans is niet groot maar wel aanwezig. Je moet er niet aan denken dat dit gebeurt op Lochter III. Neem daarbij in gedachten dat het om de grootste windturbines van Nederland gaat waarover ook nog eens geen betrouwbare historische data uit de praktijk zijn over metaalmoetheid, lagerschade etc. We gaan hiermee gewoon een ongewis experiment aan. Gaan we de werknemers die onder deze turbines moeten werken en de bewoners en passanten in de directe nabijheid daaraan bloot stellen?

In paragraaf 5.3 besteedt ReggeWind aandacht aan wiekbreuk. Daar worden over bladworp (= afstand waarover het rotorblad bij wiekbreuk wordt weggeslingerd) bij nominaal toerental en bij overtoeren de volgende werpafstanden gegeven. Zie onderstaand staatje.

Ter vergelijking hebben we de afstanden uit een willekeurig onderzoek van 3MW windturbines van oktober 2014 (Windpark Hogezaandse Polder) er bij vermeld, omgerekend naar de Nijverdalse afmetingen van de windturbines. Daaruit kan geconcludeerd worden dat de vermelde werpafstanden van ReggeWind ogenschijnlijk aan de lage kant zijn. We moeten rekening houden met een werpafstand tot 500 meter (0,5 km). Binnen die straal staan woningen, passerende treinen en een drukke verkeersweg!

Bladworp bij wiekbreuk	Nijverdalse Hogezaand	Hogezaand met Nijverdalse maten (+ 20%)
Ashoogte	145 mtr	120 mtr
Rotordiameter	136 mtr	117 mtr
Bladworp bij normaal toerental	158 mtr	160 mtr
Bladworp bij overtoeren	383 mtr	417 mtr
		192 mtr + 21%
		500 mtr +30%

3.4 Precedentwerking

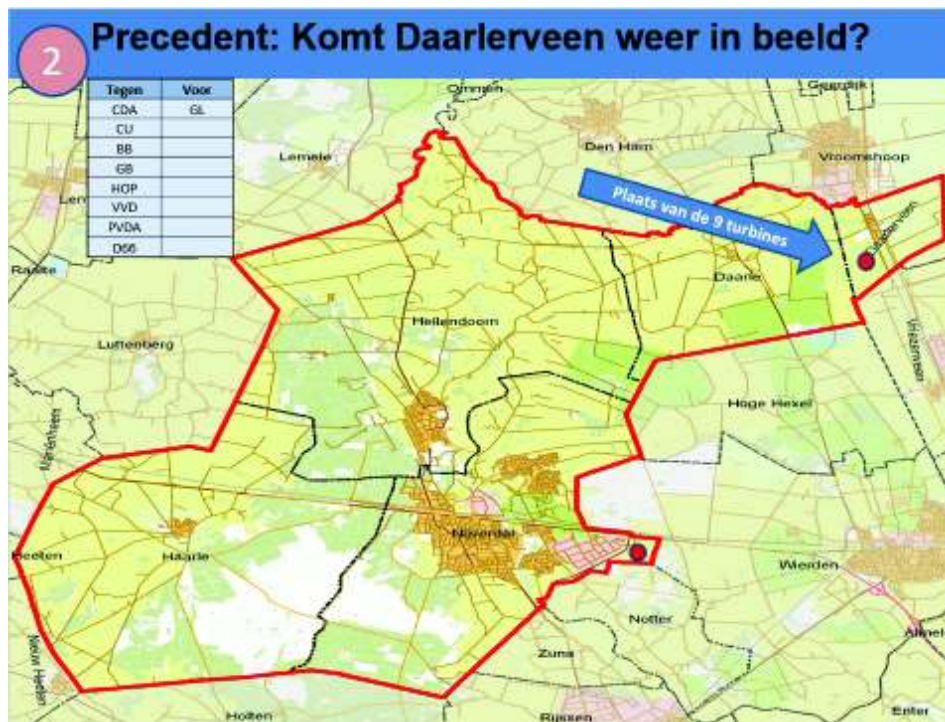

Het is geen project van 3 molens maar mogelijk veel meer.

Er kan precedent-werking optreden. Waarom mogen andere initiatiefnemers in de toekomst bij dezelfde uitgangssituatie niet ook een windturbine plaatsen? Het kan zelfs blijken dat andere plekken binnen de gemeente beter scoren. Financieel zeer aantrekkelijk en de gang naar de rechter/RvS zeker de moeite waard. Wil de gemeente dit risico nemen?

Als er één schaap over de dam is volgen er meer

Project Daarlerveen

Enkele jaren geleden speelde een windturbinepark bij Daarlerveen. Dat project komt weer in beeld.

Dit project is toentertijd met ruime meerderheid van stemmen afgeschoten door de raad vanwege het aanwezige maten- en flierenlandschap.

Inmiddels heeft de provincie de gemeente Twenterand aangewezen als geschikt voor windturbines. Twenterand bestaat bijna geheel uit het maten- en flierenlandschap. Het argument bij Daarlerveen is hiermee in feite van tafel en plaatsing in Daarlerveen kan dan ook weer op de agenda komen indien de raad zichzelf de motieven van destijds middels de landschapseffecten bij Lochter III ontnemt. (Bij Daarlerveen was ook de laagvliegroute overigens een issue).

Daarlerveen was een project van 9 windturbines met een omzet van 120 mln Euro over 20 jaar.

Lochter III is een project met 3 windturbines en heeft een omzet van globaal 40 mln over 20 jaar.

3.5 Economisch risico

2 **Economisch risico**
 Werkgelegenheid en Toerisme

Negatief effect voor toerisme in Hellendoorn en omliggende gemeentes

Teletekst 12-2-2016
 Henk Kamp:
 Windturbines hebben een negatief effect op toerisme van 10%

Werkgelegenheid en industrie ontwikkeling Lochter III onder druk

Beeld windmolens s' nachts

Wetgeving voor luchtverkeer verplicht tot het plaatsen van flitslichten op de windturbines.

Het risico van waardedaling van het industrieterrein Lochter III is reeds uiteengezet.

Naast industrie is toerisme een andere belangrijke economische drager van de gemeente Hellendoorn. De turbines gaan het kleinschalige coulissenlandschap van de gemeente Hellendoorn en omliggende gemeentes zwaar ontsieren. De streek wordt bezocht door recreanten juist vanwege de kwaliteit van het landschap en de aanwezige natuurgebieden.

De toeristische sector zal hiervan een klap krijgen (van de bekende molen!).

Onderzoek wijst dit ook uit. Onlangs is een onderzoek van het ministerie van Economische Zaken gepubliceerd waarin het effect op het aantal toeristen is onderzocht inzake plaatsing van een windturbinepark op 10 mijl uit de kust. Dat zou 'slechts' * leiden tot 10% minder toeristen. Ten eerste is 10% heel veel; de winst van de meeste ondernemers zit in de laatste 10% omzet. En als dit al bij een windturbine-park 10 mijl uit de kust het geval is wat wordt het dan als we de windturbine bij de toerist spreekwoordelijk voor de tent of caravan plaatsen en er 's avonds ook nog 'gezellig' flikkerende bouwlampen de toon zetten?

* Hier blijkt weer dat de lobby die voor windenergie is de nadelen van windenergie klein proberen te houden!

Zoals al eerder aangegeven. De MER studie van de initiatiefnemers ondersteunt op pagina 23 deze conclusie:

Tekst ReggeWind: MER pagina 23

Het initiatief zal in zijn totaliteit een negatief tot zeer negatief effect hebben op het landschap.

De tekst op pagina 23 van de MER is echter niet volledig. In bijlage 2 van de MER onder paragraaf 0.8 is dezelfde tekst vermeld echter met de volgende aanvulling:

Tekst ReggeWind: MER bijlage 2 paragraaf 0.8

*Het effect van verlichting van de turbines is nog niet meegenomen in deze quick-scan. **Het kan zo zijn** dat door hun hoogte de turbines verlicht moeten worden uit het oogpunt van veiligheid, waardoor ze ook 's avonds en 's nachts zichtbaar zullen zijn.*

Commentaar: Dit is geen vraag het is wetgeving voor luchtverkeer. Het onderzoek is daarmee niet volledig.

Hellendoorn is een toeristische gemeente. Dit kost werkgelegenheid!

3.6 Gezondheid

Waar het gezondheidsrisico's betreft verschuilt ReggeWind zich continu achter de nodige studies en onderzoeken die volgens ReggeWind aantonen dat er geen risico's zijn dan wel niet aangetoond kunnen worden.

Teksten uit hoofdstuk 4 'Windturbines en gezondheid' van het business plan van ReggeWind:

'Algemene conclusie is dat er geen rechtstreeks verband tussen windturbines en gezondheidseffecten gevonden is'

'Er is onvoldoende bewijs dat het lawaai van windturbines directe gezondheidsproblemen of ziektes veroorzaakt'

'Slaapverstoring door windturbines is niet uitgesloten, maar kan op basis van de beschikbare data ook niet worden aangetoond'

'Voor andere directe effecten op de gezondheid is geen bewijs'

De feiten uit de praktijk zijn echter anders. Mensen worden ziek van de gevolgen van de windturbines. Een korte samenvatting van de gezondheidseffecten en -risico's.

Hoorbaar geluid en Laag frequent geluid:

Hoorbare geluidsoverlast veroorzaakt slapeloosheid. Dit leidt tot ziekteverzuim en ontwrichting van het gezinsleven.

De effecten van laag frequent geluid zijn een relatief nieuw fenomeen waar de medische wereld tot voor kort weinig aandacht voor had. De laatste anderhalf jaar komen er echter steeds meer wetenschappelijke publicaties beschikbaar over de negatieve effecten van laag frequent geluid; ook van windturbines. We noemden al de professor uit Portugal die zich overigens al tientallen jaren met dit onderwerp bezighoudt en waar wij contact mee onderhouden. Ook vanuit Duitsland waar veel windturbines staan opgesteld komen alarmerende berichten.

Het gezondheidsrisico van laag frequent geluid is evident. Het kan o.a. tot vibro-akoestische aandoening (VAD) leiden. Ook zijn er voorbeelden bekend van mensen die hun huis ontvluchten vanwege het laag frequent geluid.

Voor nadere toelichting inzake geluidsoverlast, zie par. 2.10

Horizonvervuiling en slagschaduw

Keer op keer geconfronteerd worden met slagschaduw in en rond de woning of op de werkplek, continu draaiende wieken in het gezichtsveld en flikkerende bouwlampen in de avond zal tot veel irritatie leiden. Mensen kunnen opstandig worden en willen verhuizen. Dat wordt echter lastig, want de woningen waar de effecten het hardst optreden zullen onverkoopbaar blijken. Mensen zitten vervolgens 'gevangen' in hun eigen huis. De leefbaarheid is hier ernstig in het geding.

Voor nadere toelichting inzake horizonvervuiling en slagschaduw, zie par. 2.3 en 2.8

Wiek/mastbreuk

Binnen de door ons geschatte worpafstand van 500 meter bevinden zich woningen en (toekomstige) bedrijven. Ook het spoor Wierden-Nijverdal ligt binnen deze risico-straal en de N35 waar vervoer van gevaarlijke stoffen is toegestaan. Wanneer een wiek of een mast één van deze objecten zou treffen is het leed niet te overzien.

Voor nadere toelichting inzake wiek/mastbreuk, zie par. 3.3

Dit zijn allemaal ernstige gezondheidsrisico's die door de initiatiefnemers op de burgers van Hellendoorn en Wierden worden afgewenteld.

4. RENDEMENT HELLENDOORNSE SAMENLEVING

4.1 Rendement van windenergie en effect op CO₂-uitstoot wordt overschat

Op het eerste oog lijkt windenergie een prima oplossing voor de verduurzaming van onze energievoorziening. Wanneer we alle aspecten van windenergie echter nader analyseren dan blijkt deze niet zo duurzaam als de voorstanders maar willen doen geloven.

Hoofdrede dat er kapitalen worden geïnvesteerd in windenergie is de verlaging van CO₂-uitstoot. Voorstanders blijven maar herhalen en herhalen dat windenergie een belangrijke oplossing is voor beperking van die uitstoot. Maar is dat wel zo? De feiten zijn veel genuanceerder, zeker voor windenergie in windluwe delen op land, zoals Helleendoorn.

Windenergie heeft 1 groot nadeel. Het is geen constante energiebron. Het fluctueert constant naarmate het waait en naarmate de windsterkte. Ook wordt windenergie aangeboden wanneer het minder nodig is ('s nachts). Dit alles leidt tot een forse onbalans in het elektriciteitsnetwerk waar het voor de energievoorziening juist belangrijk is om een constant aanbod te creëren.

Feit is daardoor dat door windenergie er geen enkele conventionele energiecentrale gesloten kan worden en ook het elektriciteitsnetwerk moet volledig intact worden gehouden. Als het niet waait wilt u namelijk ook TV kunnen kijken.

Door de vermelde onbalans in het netwerk, gecreëerd door de windturbines, moeten de conventionele centrales echter continu uitschakelen en opstarten om het vereiste stabiele elektriciteitsaanbod te kunnen realiseren. Het rendement van deze conventionele centrales gaat daardoor fors omlaag en de CO₂-uitstoot juist omhoog. Daardoor wordt een (groot) deel van het CO₂-voordeel van de windturbines teniet gedaan. Dat effect speelt sterk op land; aan de kust gaat het beter omdat het daar harder maar met name ook langer waait.

Wederom een onderbouwing dat de plek verkeerd is!

NB: Diverse onderzoeken onderbouwen bovenstaande conclusie. Te zijner tijd zal dit ook in de prijs van windenergie worden verdisconteerd; dat kan niet anders. De kilowatt-uren opgewekt met windenergie worden in de toekomst minder waard (Bron CPB).

Tekst Reggewind:

Elk kilowattuur dat wordt geproduceerd door windpark Lochter zorgt ervoor dat deze niet hoeft te worden geproduceerd met behulp van fossiele bronnen van energie. Dit leidt tot een positief klimaatteffect in de vorm van vermeden emissies van luchtverontreinigende stoffen en klimaatstoffen zoals CO₂. Wanneer wordt gerekend met een gemiddelde vermeden CO₂ uitstoot per opgewekte kWh windenergie in Nederland (0,55 gram/kWh; bron Agentschap NL1), dan draagt de ontwikkeling bij aan een vermeden CO₂ uitstoot van circa 0,15 megaton CO₂ per jaar.

Commentaar: graag de feiten volledig weergeven. De 0,15 megaton dient aanzienlijk gecorrigeerd te worden, zeker bij een windturbine op land, voor de verliezen die geleden worden bij de bestaande centrales die continu op en af moeten schakelen om het grillige gedrag van wind(energie) op te vangen!

4.2 Geen rendement Hellendoornse samenleving

Belangrijke vraag voor de gemeente Hellendoorn is: wat levert het op voor de Hellendoornse samenleving?

Om deze vraag te beantwoorden hebben we de lusten en lasten op een rijtje gezet.

De lusten:

Vanaf het moment dat ReggeWind het initiatief wereldkundig heeft gemaakt heeft zij de Hellendoornse samenleving overspoeld met argumenten waarom het windpark zo goed zou zijn voor de Gemeente Hellendoorn en haar burgers. Het zou een fantastisch milieuproject zijn waarmee Hellendoorn voor de helft in haar energievoorziening middels groene stroom zou kunnen voorzien en op die wijze een fantastische bijdrage aan de beperking van de CO₂-uitstoot zou kunnen leveren. Verder zou de integratie van een klimwand en uitkijktoren een enorme kans voor het toerisme in de gemeente Hellendoorn betekenen en passen bij de actuele slogan van de gemeente: 'natuurlijk avontuurlijk'.

ReggeWind blijft dus maar herhalen dat het een fantastisch milieu- en toeristisch project is.

Middels de vele feiten en argumenten die u inmiddels in deze rapportage hebt kunt lezen blijkt ons inziens overduidelijk dat dit allesbehalve een milieuproject en/of een toeristisch project is. Het doet juist in ernstige mate afbreuk aan de maatschappelijke duurzaamheid binnen de gemeente Hellendoorn en grote delen van Wierden!

De werkelijke reden van het project is een andere: het is een financieel project!

Geldelijk gewin is de drijfveer! Op zich niets mis mee, want zonder rendement geen economische activiteit, maar wel als deze activiteit zwaar ten koste gaat van de lokale samenleving.

Dit zou ook best de reden kunnen zijn dat de financiële business case niet is bijgevoegd bij het ingediende business plan door ReggeWind. Het is toch uiterst vreemd dat er zoveel tijd en geld wordt gestoken in een groot project en dat er een gedetailleerd plan ligt zonder financiële onderbouwing.

Om toch inzicht te krijgen hoe de financiële business case in elkaar zit hebben we deze op basis van de beschikbare gegevens inmiddels opgesteld. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van het

specifieke rekenmodel dat via de website van AgentschapNL beschikbaar is. De opbrengsten en kosten van windturbines zijn redelijk eenvoudig en betrouwbaar terug te vinden op het internet. Blijft over een aantal specifieke variabele parameters die van toepassing zijn op de windturbines in Nijverdal. De belangrijkste zijn:

- * het aantal vollasturen dat de turbines in Nijverdal zullen gaan draaien. Voor het adequaat vaststellen van de vollasturen is windonderzoek nodig.
- * de hoogte van de planschades die uitgekeerd moeten gaan worden. Dat bedrag is onderdeel van de aanvangsinvestering.

De energieprij is vreemd genoeg niet zo van belang; deze wordt door het ministerie van Economische Zaken via de SDE-subsidie gegarandeerd op een vast niveau.

Door diverse waarden voor de vermelde variabele parameters in te vullen ontstaat een beeld van de winstgevendheid van het project.

Het moge duidelijk zijn dat de hoogte van de planschades het project financieel zal raken. Om het project financieel haalbaar te laten zijn mogen de planschades niet te hoog oplopen. Dit is de reden dat alle lasten en risico's klein worden gehouden dan wel met diverse onderzoeken getracht wordt ongegrond te verklaren!

Ook het aankoopbedrag van de onderliggende gronden mag niet te hoog oplopen. Dit moet namelijk extra worden gefinancierd wat enerzijds tot extra rentekosten leidt dan wel een extra financiering vraagt van de aandeelhouders. Ook dit zal het project financieel raken.

Het aantal vollasturen is door ReggeWind nog niet expliciet bekend gemaakt. In paragraaf 3.1 van het business plan wordt echter gerekend met een opbrengst van 28 GWh/jaar. Afhankelijk van het vermogen in MW per turbine kunnen de vollasturen worden berekend waar ReggeWind vanuit is gegaan.

Uitgaande van deze vollasturen durven wij de conclusie aan dat, wanneer de planschadeclaims en het aankoopbedrag van de ondergrond beperkt blijven, het financieel gezien een zeer aantrekkelijk plan is voor de aandeelhouders!

Dit sluit aan bij het business plan van Reggewind

Tekst ReggeWind: Business Plan, pagina 14

De eerste berekeningen met kengetallen laten echter zien dat het door de grote hoogte van windpark Lochter goed mogelijk is om een interne opbrengstvoet (IRR) van 10% of hoger te halen. De totale investeringen worden op dit moment op 8 tot 13 miljoen euro geschat, dit is sterk afhankelijk van het type windturbine dat wordt gekozen.

In deze economisch lastige tijden waarin het voor menig vermogensbeheerder lastig is om rendement op zijn geld te maken een zeer interessant beleggingsobject.

Participatie Regeling

In de business case is te lezen dat ReggeWind de ambitie heeft om op dit punt, in de vorm van participaties, 'iets goeds te doen' voor de Hellendoornse samenleving. Zij heeft de gedachte geuit om in samenwerking met de Windcentrale zogenoemde ReggeWinddelen ter beschikking te stellen aan de burgers van Hellendoorn. Daarbij streeft ReggeWind naar 100% participatie. Daarbij wil zij gebruik gaan maken van de opzet van de Windcentrale. Dat lijkt wederom een nobel streven maar hoe zitten deze Winddelen financieel nu precies in elkaar?

Daarvoor hebben we de internetsite van de Windcentrale geraadpleegd. Op basis van onderstaande informatie van de site komen we tot het volgende beeld:

Let op! U belegt buiten AFM-toezicht. Geen vergunning- en prospectusplicht voor deze activiteit.

Home | Hoe werkt het? | Je voordeel | FAQ | De website | App | Over ons | Contact

Vaestrichjven | Inloggen

2 De zekerheid van een vaste prijs voor je stroom

- Een Windeel kost ongeveer 200 euro
- Daarnaast betaal je per Windeel jaarlijks een exploitatiebijdrage van ongeveer 20 euro
- Hoe hoger de stroomprijzen, hoe groter je voordeel
- Als de stroomprijzen dalen is je voordeel minder groot of kan dit zelfs negatief zijn.

Hoe groot is je voordeel?

Met Winddelen wek je stroom op voor eigen gebruik. De opbrengst is dus in kilowatturen en niet in euro's. Omdat de toekomstige stroomprijzen onbekend zijn, is de waarde van de stroom die je gaat produceren onbekend. Wel kunnen we bepaalde aannames maken. Zo kunnen we stellen dat zelfs als de stroomprijs de komende 15 jaar niet stijgt, je toch al een financieel voordeel hebt ten opzichte van stroom afnemen bij een traditioneel energiebedrijf.

Een stijging van de stroomprijs met 2% per jaar betekent een financieel rendement van ongeveer 6% per jaar. Elke stijging van de stroomprijs houdt dus een extra financieel voordeel in. Omdat de kosten van Winddelen vrijwel vaststaan, weet je ook zeker dat je geen last meer hebt van eventuele stijgingen van de stroomprijs.

De kosten per molen verschillen. Een Windeel kost eenmalig ongeveer 200 euro. Daarnaast betaal je per Windeel jaarlijks ongeveer 20 euro exploitatiekosten. Een Windeel wekt naar verwachting jaarlijks gemiddeld 500 kWh aan stroom op. De stroom die je Winddelen produceren, wordt in mindering gebracht op je jaarnota. Je betaalt nog wel energiebelasting over je stroomverbruik, dus ook over de stroom die is opgewekt met je Winddelen!

Deelnemers gaan certificaten kopen a 500 kWh per jaar. Daarmee krijgen ze jaarlijks 500kWh korting op hun energierekening tegen de kale kWh-prijs (+BTW).

Deze certificaten kosten € 200 éénmalig en € 20 per jaar, 20 jaar lang.

De certificaten zijn 20 jaar geldig (zie business plan ReggeWind pag 32) . Dat wil tevens zeggen dat deze na 20 jaar geen waarde meer hebben.

Per huishouden kunnen niet meer certificaten worden gekocht dan dat ze aan stroom verbruiken. De opbrengst van de certificaten wordt uitgekeerd middels een korting op de kale stroomprijs.

In het rekenvoorbeeld op de volgende pagina wordt duidelijk of dit financieel aantrekkelijk is voor de burgers van de gemeente Hellendoorn.

We gaan uit van een gemiddeld huishouden die ongeveer 3500 kWh per jaar verbruikt. We gaan er verder vanuit dat ze zoveel mogelijk winddelen kopen; in dit geval 7 (7x500 = 3500).

Wat blijkt: bij de actuele kale kWh-prijs van 5.58ct levert de investering van $7 \times 200 = € 1400$ een jaarlijkse besparing op van € 66,91 inclusief BTW. Over de geldigheidsduur van de certificaten van 20 jaar is dat slechts € 1.338. Dat is op voorhand verliesgevend en volstrekt niet interessant! Als de stroomprijs stijgt zal het rendement wel verbeteren, maar bij de actuele overproductie van olie en gas is dit niet waarschijnlijk. Daling van de stroomprijs is zeker zo reëel. En dan wordt de opbrengst alleen nog maar slechter. Nooit aan beginnen!

'Als de stroomprijs daalt kan het rendement negatief worden'! De Windcentrale bevestigt dit zelf op haar website!

Financieel resultaat ReggeWinddelen		Aantal kWh per jaar	Prijs kWh		Bedrag per jaar in €	
			bruto, incl. energie belasting etc	kale prijs		
Rekenvoorbeeld voor normaal huishouden en actuele kWh-prijzen						
Stroomkosten per jaar zonder winddelen	-->	3.500	0,1621		567,35	
Stroomkosten per jaar met 7 winddelen	-->	3.500	0,1621		567,35	
		3.500		-0,0558	-195,30	
		Jaarlijkse bijdrage: 7 x € 20,-				140,00
		Totaal				512,05
Voordeel excl BTW				55,30		
Voordeel inclusief BTW				66,91		
Investing				1.400,00		
Terugverdientijd				20,9 jaar		

Participanten in ReggeWinddelen gaan een contract voor 20 jaar aan die, uitgaande van de actuele stroomprijs en rekening houdend met rente, zwaar verliesgevend is.

Stel u als participant en direct omwonende ook even de vraag of u nog wel recht heeft op planschade, wanneer u financieel participeert en daarmee feitelijk eigenaar bent van de turbines.

Een veel beter alternatief zijn zonnepanelen op het eigen dak plaatsen. Hiermee krijgt de deelnemer omstreeks 20 cent per kWh in plaats van 5,5 cent per kWh. Bijkomend voordeel van zonnepanelen ten opzichte van de investering in de Winddelen is dat de waarde van de Winddelen door de belastingdienst wordt aangemerkt als vermogen waarover in Box 3 1,2% vermogensbelasting betaald moet worden, ongeacht of je winst maakt met de Winddelen.

Gaat de gemeente Hellendoorn haar burgers adviseren te participeren in de ReggeWinddelen?

Verder stellen wij vast dat het nog allerminst vast staat dat er een participatie-mogelijkheid komt voor de burgers van Hellendoorn en Wierden. In par 5.2.2 op pagina 32 van het business plan staat vermeld dat de samenwerking met de Windcentrale een voorlopig voornemen is en dat deze dus nog niet vast ligt. Er worden enkel nog maar verkennende gesprekken over de samenwerkingsmogelijkheden tussen ReggeStroom en de Windcentrale gevoerd.

Verder is het natuurlijk een fabel dat de participanten de elektriciteit straks rechtstreeks van de turbines in Nijverdal krijgen. De elektriciteit van de turbines gaat gewoon het landelijke net op.

Slotconclusie lusten en lasten:

De lusten:

De financiële lusten zullen aan de zijde van de initiatiefnemers liggen. Dat zijn de grote winnaars.

Ook de bank zal haar rendement wel behalen.

Dan zijn er nog het adviesbureau Pondera, engineer van de turbinemast Mecal en de turbineleverancier; allen van buiten de gemeente Hellendoorn. Die pikken uiteraard ook hun graantje mee.

De lasten:

De lasten zijn allemaal voor de gemeente Hellendoorn en Wierden en haar burgers.

We hebben ze al benoemd in deze rapportage:

- Financieel risico voor de deelnemers in ReggeWinddelen.
- Horizonvervuiling
- Geluidshinder
- Aantasting van natuurwaarden en verpesting van het landschap
- Economische schade
- Gezondheidsrisico's
- Etcetera

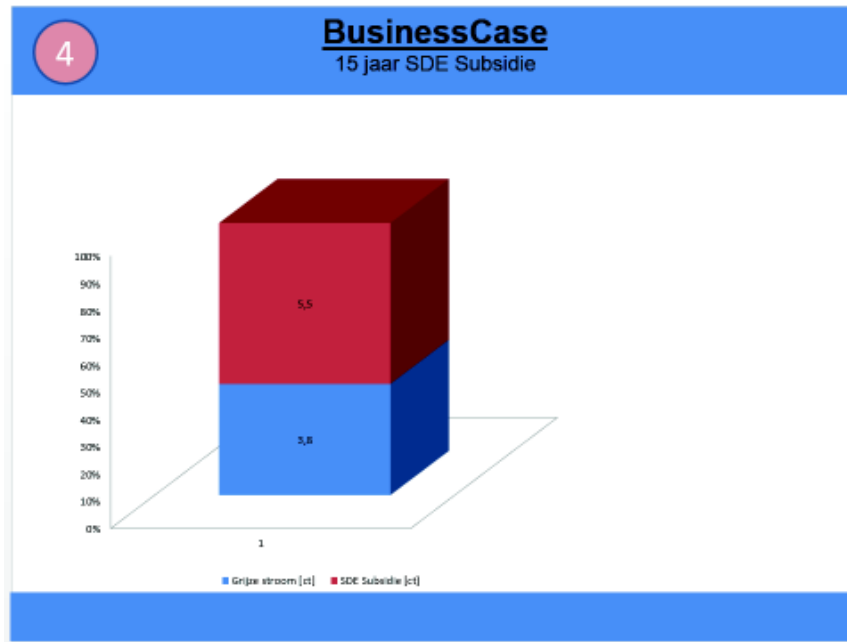
De balans is volledig zoek!

4.3 Windturbine “worst case - business case”

In par 4.2 is het positieve scenario beschreven inzake het project waarbij o.a. de planschadeclaims beperkt blijven. Als tegenhanger schetsen we hier eveneens het “worst case-scenario”. Deze is gebaseerd op:

- de door Reggewind voorgestelde GE2.75-120 turbine met een vermogen van 2,75mW
- 145 meter ashoogte.
- marktconforme koop van 4,5 hectare grond
- business case gebaseerd op blauwdruk van AgentschapNL

De business case is afhankelijk van SDE subsidie. Deze kan maximaal 5,5 cent per kWh zijn. Zie onderstaande.

Aantal Winduren: Belangrijkste parameter in de BC is het aantal vollasturen dat de windturbine gaat maken. Dat is afhankelijk van de hoeveelheid wind op de betreffende plek. Daar doet Reggewind onderzoek naar, als het goed is. Van de windturbines in de provincie Overijssel staan de vollasturen weergegeven in onderstaande tabel.

4 Aantal winduren bepalen de BC

Bron Windstats.nl

Plaats	Opgesteld vermogen	Vollast uren	Bouwjaar
Deventer	2,35	2.426	2015
Deventer	2,35	2.426	2015
Zwolle	2,3	2.304	2012
Zwolle	2,3	2.304	2012
Zwolle	2,3	2.304	2012
Zwolle	3	1.800	2012
Dalfsen	3	1.800	2012
Dalfsen	2,3	2.304	2012
Dalfsen	2,3	2.304	2012
Dalfsen	2,3	2.304	2012
Kampen	12	2.000	2015

Referentie molens →

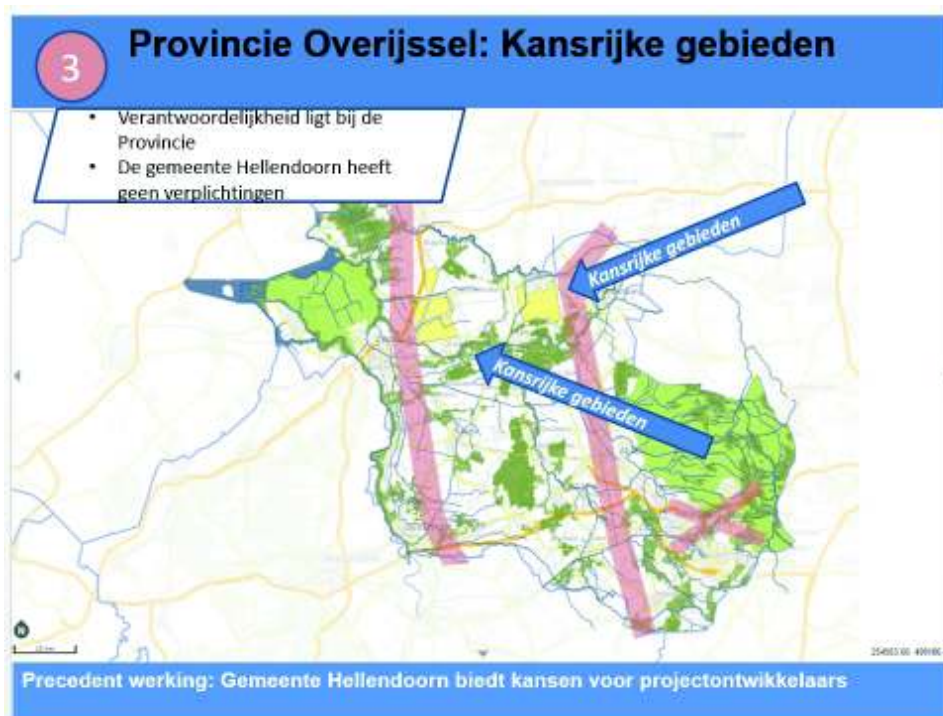
Om de Worst Case te bepalen hebben er Risico afslagen plaatsgevonden voor:

- bezwaarschriften vanuit de bevolking in een straal van 2,5km die een waarde vermindering door een particulier initiatief niet acceptabel vinden.
- bezwaarschriften van ondernemers op het Lochter II & III die geen afwaardering van hun panden wensen.
- waardevermindering grond Lochter III
- correctie voor sterk verminderde wind opbrengst in de dominante windrichting door zog. Dit is van toepassing op molen 1 en 2.

- vollast uren van 3407 zoals ingezet door Reggewind gezet op 2762.
- grijze deel van wind energie is nu nog 3,8 cent waard maar zit over 20 jaar op ongeveer 59% door overproductie van windenergie (Bron CPB).
- Reggewind haalt door competitie niet het maximale subsidie bedrag (5,5 cent) binnen.
- stilstand Turbines omdat de omgeving van Lochter III, incl de bedrijven geen slagschaduw wensen.
- stilstand van Turbine III op het moment dat de klimwand en het uitkijkpunt in gebruik zijn.

De business case is belangrijk voor de Gemeente Hellendoorn. Bovenstaande effecten op de business case kan Reggewind namelijk niet dragen en gaat failliet. De rekening wordt doorgeschoven naar de gemeente.

4.4 Provincie Overijssel: kansrijke gebieden

Het rijk heeft een verplichting aan de provincie opgelegd om 85 MW vermogen aan windenergie op te stellen voor 2020. Dat is ongeveer 1,2% van de totale landelijke doelstelling van 6000 MW. Dat geeft al aan dat het rijk de provincie Overijssel feitelijk al ongeschikt vind voor windenergie! Anders had Overijssel, als één van de 12 provincies, wel een aandeel van 1/12de deel toegewezen gekregen, zijnde 8,5% van de totale landelijke doelstelling.

De provincie heeft zich vervolgens goed verdiept in de materie en heeft 2 kansrijke gebieden aangewezen rond Dalfsen en in de buurt van Hardenberg. Dus niet Hellendoorn!

De gemeente Hellendoorn heeft geen enkele verplichting! Waarom overweegt ze dan toch zo'n plan voor de 3 grootste windturbines van Nederland in de groene toeristische gemeente Hellendoorn te plaatsen, nota bene achter een berg, met alle getoonde lasten en ongewisse risico's van dien voor burgers en gemeente.

Het is een onheilspellend experiment! Dit moet de gemeente niet willen!

5. ALTERNATIEF: ZONNE-ENERGIE

Wij zetten in op zonne-energie om de volgende redenen:

Zonne-energie kent nog slechts een rendement van 16% dat zal zeker onder invloed van het akkoord van Parijs snel verbeteren, er zal volop in worden geïnvesteerd.

Windenergie zit al aan zijn max met 50%. Zodra het rendement van zonne-energie toeneemt zal het windenergie economisch snel inhalen.

Zonne-energie is goed voor de balans in het netwerk. Het wordt opgewekt wanneer het nodig is (overdag). Bij windenergie met name andersom (opwekking ook 's nachts). De subsidiegever heeft o.a. om die reden meer subsidie over voor zonne-energie(8,4 cent) dan windenergie(5,5 cent).

Verder is het opmerkelijk dat de gemeente zelf in het bestemmingsplan van Lochter III inzet op zonne-energie en niet op windenergie!

Voor een vergelijkbare hoeveelheid elektriciteit als de beoogde 3 windturbines zijn ongeveer 80.000 zonnepanelen nodig en 20 ha grond. Ongeveer de omvang van Lochter III. Voordelen voor de werkgelegenheid zijn vele malen groter dan bij de windturbines, er zijn veel plaatselijke bedrijven die de 80.000 panelen kunnen leveren en onderhouden op Lochter III.

Project gaat ook prima samen met de uitgeefbaarheid van de gronden. Bij de komst van een nieuw bedrijf verhuizen de panelen simpelweg naar de daken van de bedrijven. Panelen die over zijn kunnen naar Lochter I & II, dit is maximaal groen, zonder overlast .

Dit is 100% in lijn met wat de gemeente in 2008 heeft ingezet en vastgelegd in het bestemmingsplan.

RECENTE ZONNE-ENERGIE PROJECTEN

Iedereen wil vergroenen zonder overlast. Recente grote zonne-energie projecten/initiatieven die opvallen zijn:

19 november 2015: Pure Energie plaatst 80.000 panelen op het dak van Tata Steel in IJmuiden. Het gaat in totaal om een oppervlakte van 25 hectare dak, vergelijkbaar met de oppervlakte van Lochter III. De zonnepanelen zorgen voor 22 megawatt elektriciteit, een capaciteit genoeg voor 7000 huishoudens en hiermee vergelijkbaar met de capaciteit van de drie mega windturbines. Project vergt een investering van 22 tot 23 miljoen euro.

14 januari 2016: In Delfzijl wordt binnenkort begonnen met de bouw van een omvangrijk zonnepark. In de zuidwestelijke hoek van het Delfzijls havengebied worden ongeveer 123.000 zonnepanelen geplaatst. Volgens de initiatiefnemers is het park daarmee het grootste van Nederland. Het zonnepark zal straks de industrie in de regio Eemsdelta van duurzame energie voorzien. Met het project is een investering gemoeid van ruim 30 miljoen euro. Het park krijgt een capaciteit van 30 megawatt het equivalent van tien windmolens. Gemeenten zien zo'n voorziening als een goede invulling voor braakliggende grond.

20 februari 2016: Aanbeveling is om aansluiting te zoeken bij de gemeente Wierden, het bureau Innotran heeft hier een marktonderzoek uitgevoerd naar zonnepanelen op braakliggende industriegrond waaruit blijkt dat het plan haalbaar is, zie de krant Tubantia, 20-2-2016.

8 maart 2016: Misschien wel de mooiste, Van Keulen gaat 14.000 zonne panelen plaatsen op 5 bedrijfspanden goed voor het jaarlijkse verbruik van circa duizend huishoudens, zie verder het artikel in de Tubantia van 8-3-2016

8 maart 2016: Een terrein van dertig hectare tussen Almelo en Aadorp is in beeld voor de komst van een zonnepark. Het perceel sluit aan op industrieterrein Turfkade. Volgens de gemeente Almelo zijn er meerdere partijen die het zonnepark willen aanleggen en exploiteren.

12 maart 2016: Duizend Twentse huishoudens krijgen vanaf volgend jaar stroom van het eerste Twentse zonnepark, dat op grond van afvalverwerker Twence gebouwd wordt.

Zonneparken volop in ontwikkeling:

Het ritselt in Nederland van de plannen voor zonneparken. Er zijn volop grote projecten voor de opwekking van zonne-energie in ontwikkeling, onder meer op Ameland, in Nijmegen en Zwolle. Tot nu toe zijn er in Nederland drie zonneparken die echt produceren. Het grootste is dat bij Azewijn, tussen 's Heerenberg en Ulft in Gelderland. Dit park van 8 hectare levert sinds 2011 zonnestroom uit 36.000 panelen.

6. VRAGEN VAN DE RAAD AAN DE INITIATIEFNEMERS

De raad van de gemeente Hellendoorn heeft de volgende vragen gesteld aan de initiatiefnemers om te beantwoorden. Als werkgroep hebben we deze vragen ook beknopt beantwoord. Onderstaand de resultaten. Voor nadere toelichting en argumentatie verwijzen we naar de paragrafen in het rapport.

Vraag 1. Open communicatie met en draagvlak vanuit Hellendoornse gemeenschap en uit de buurgemeenten Rijssen-Holten en Wierden.

Antwoord werkgroep:

De open communicatie is onvoldoende. Minimaal mag worden verwacht dat de inwoners die overlast gaan ondervinden persoonlijk op de hoogte worden gesteld van deze plannen; dat zijn alle inwoners binnen een straal van 2,5 km rond de turbines. Dat is niet gebeurd. Er zijn 2 bijeenkomsten georganiseerd voor direct omwonenden binnen een straal van 1,0 km; het gaat hierbij slechts om enkele tientallen adressen. Binnen de grens van 2,5 km bevinden zich echter honderden tot mogelijk duizenden woningen!

Verder is de communicatie vooral éézijdig via diverse media; daarbij wordt keer op keer maar herhaald hoe mooi het initiatief is zonder de tegenargumenten objectief te belichten.

Het draagvlak is volstrekt niet aangetoond. Op geen enkele wijze. Dit rapport is o.a. een bevestiging dat er geen draagvlak is. Daarnaast hebben we via onze website een poll georganiseerd waarbij per internet-IP-adres maar 1x gestemd kan worden. De uitslag is overweldigend (> 95%) tegen de windturbines.

Ook de beleggers zijn het met ons eens. Op 27 februari jl. publiceerde De Telegraaf de uitkomsten van een enquête omtrent welke sector in de schone energie de beste rendementskansen biedt: zonne-energie komt met 57% als beste uit de bus. Dat heeft de toekomst! Voor windenergie stemden slechts 13%!

Vraag 2. Gezondheidsrisico's voor de gebruikers van aangrenzende gronden en omwonenden.

Antwoord werkgroep:

Waar het gezondheidsrisico's betreft verschuilt ReggeWind zich continu achter de nodige studies en onderzoeken die volgens ReggeWind aantonen dat er geen risico's zijn dan wel niet aangetoond kunnen worden.

Teksten uit hoofdstuk 4 'Windturbines en gezondheid' van het business plan van ReggeWind:

'Algemene conclusie is dat er geen rechtstreeks verband tussen windturbines en gezondheidseffecten gevonden is'

'Er is onvoldoende bewijs dat het lawaai van windturbines directe gezondheidsproblemen of ziektes veroorzaakt'

'Slaapverstoring door windturbines is niet uitgesloten, maar kan op basis van de beschikbare data ook niet worden aangetoond'

'Voor andere directe effecten op de gezondheid is geen bewijs'

De feiten uit de praktijk zijn echter anders. Mensen worden ziek van de gevolgen van de windturbines.

Hoorbare geluidsoverlast veroorzaakt slapeloosheid. Dit leidt tot ziekteverzuim en ontwrichting van het gezinsleven.

Laag frequent geluid is een relatief nieuw fenomeen waar de medische wereld tot voor kort weinig aandacht voor had. De laatste anderhalf jaar komen er echter steeds meer wetenschappelijke publicaties beschikbaar over de negatieve effecten van laag frequent geluid; ook van windturbines. We hebben contact met een professor uit Portugal die zich overigens al tientallen jaren met dit onderwerp bezighoudt. Ook vanuit Duitsland waar veel windturbines staan opgesteld komen alarmerende berichten. Het gezondheidsrisico van laag frequent geluid is evident. De echtgenoot van één van onze werkgroepleden heeft van laag frequent geluid in een fabrieksomgeving aantoonbaar de ziekte vibro-akoestische aandoening (VAD) gekregen; een zeer ernstige aandoening. Ook zijn er voorbeelden bekend van mensen die hun huis ontvluchten vanwege het laag frequent geluid van windturbines. Laag frequent geluid draagt heel ver omdat het door de golflengte nauwelijks wordt gedempt. Het initiatief van ReggeWind houdt in dat we 3 zware laag frequente geluidsbronnen gaan ophangen aan 3 masten van 145 meter hoog in de nabijheid van Nijverdalen/Wierden. Een onzalig idee met grote gezondheidsrisico's. (Voor nadere toelichting zie par 2.10)

Slagschaduw en horizonvervuiling : Keer op keer geconfronteerd worden met slagschaduw in en rond de woning of op de werkplek, continu draaiende wieken in het gezichtsveld en flikkerende bouwlampen in de avond zal tot veel irritatie leiden. Mensen kunnen opstandig worden en willen verhuizen. Dat wordt echter lastig, want de woningen waar de effecten het hardst optreden zullen onverkoopt blijken. Mensen zitten vervolgens 'gevangen' in hun eigen huis. De leefbaarheid is hier ernstig in het geding.

Wiek/mastbreuk: Binnen de door ons geschatte worpafstand van 500 meter bevinden zich woningen en (toekomstige) bedrijven. Ook het spoor Wierden-Nijverdalen ligt binnen deze risicostraal en de N35 waar vervoer van gevaarlijke stoffen is toegestaan. Wanneer een wiek of een mast één van deze objecten zou treffen is het leed niet te overzien.

Dit zijn allemaal ernstige gezondheidsrisico's die door de initiatiefnemers op de burgers van Hellendoorn en Wierden worden afgewenteld.

Vraag 3. Inventarisatie van de mogelijke planschade die dit initiatief kan opleveren.

Antwoord werkgroep:

ReggeWind heeft het bureau Geofoxx opdracht gegeven om de mogelijke planschade in kaart te brengen. Zij komt uit op een totaalbedrag van € 64.325,-. Zoals reeds beargumenteerd in dit rapport is deze inschatting veel te laag. De schade die in werkelijkheid wordt geleden loopt in de miljoenen euro's.

We maken de gemeente er nogmaals op attent dat zij het schadebedrag juist moet laten vaststellen en daarvoor een onherroepelijke bankgarantie te vragen van de initiatiefnemers voordat de bestemmingsplanwijziging wordt doorgevoerd. Anders is de gemeente bij faillissement van ReggeWind aansprakelijk voor deze schade.

Voor nadere toelichting, zie paragraaf 2.4 van dit rapport

Vraag 4. Rendement / milieuwinst voor de Hellendoornse samenleving.

Antwoord werkgroep:

Het (financieel) rendement ligt volledig aan de zijde van de initiatiefnemers/aandeelhouders. De lasten en risico's worden volledig afgewenteld op de gemeente Hellendoorn en Wierden en haar inwoners. Natuur en landschap betalen een zware tol.

Het rendement / milieuwinst voor de Hellendoornse/Wierdense bevolking is zwaar negatief!

De verlaging van de CO2-emissie wordt verder schromelijk overschat door enerzijds het op te wekken vermogen te rooskleurig voor te stellen. Effecten als zog, stilstand van de molens door slagschaduw en stilstand tijdens gebruik van de klimwand worden gemakshalve even vergeten. Anderzijds wordt geen rekening gehouden met het feit dat windenergie geen constante bron van energie is waardoor de bestaande conventionele energiecentrales continu moeten op- en afschakelen waardoor de CO2-emissie van deze centrales juist aanzienlijk stijgt. De netto CO2-verlaging komt daarmee aanzienlijk lager uit dan in het businessplan van ReggeWind is vermeld.

Vraag 5. Inzicht in de kosten: financieel, maatschappelijk en op het terrein van recreatie en milieu voor de Hellendoornse samenleving.

Antwoord werkgroep:

Het initiatief leidt tot grote economische en maatschappelijke schade.

De grondexploitatie van Lochter III komt onder druk doordat de plaatsing van de turbines tot (ernstige) beperkingen leidt qua gebruiksmogelijkheden van de gronden. Forse afwaardering van de grond is het gevolg.

Al het onroerend goed (zowel woningen als bedrijven) in de omgeving van de windturbines zal in waarde dalen. Onderzoeken wijzen dit uit.

De economische effecten voor de toeristische sector zijn groot. Wij verwachten een daling van minimaal 10% van het aantal toeristen.

De kwaliteit en effectiviteit van de Ecologische Hoofdstructuur en het nog te bouwen Ecoduct zal aangetast worden. Hierin wordt in totaal € 10 mln geïnvesteerd. Plaatsing van de turbines betekent een forse desinvestering. Natuur en milieu betalen een hoge tol.

De maatschappelijke kosten bij faillissement van ReggeWind zijn niet te overzien. Planschades zullen voor rekening van de gemeente komen en de burgers die hebben geparticipeerd middels ReggeWinddelen zien hun investering in rook (wind) opgaan.

Vraag 6. Inzicht in de werkgelegenheidseffecten van dit initiatief.

Antwoord werkgroep:

ReggeWind schermt met een aantal werkgelegenheidsimpulsen voor de lokale gemeenschap.

Teksten ReggeWind: Business plan paragraaf 3.2 pagina 7

De intentie is om de bouwwerkzaamheden zoveel mogelijk door lokale bouwbedrijven te laten uitvoeren. Niet alleen voor dit project, maar ook voor andere toekomstige projecten. Lukt het om op deze markt een positie te verwerven, dan betekent dat snel een omzet van tientallen miljoenen euro's en daarmee werkgelegenheid voor honderden mensen. Omdat het ingewikkeld en specialistisch werk betreft,.....

De indruk wordt gewekt dat de windenergie markt zich in een pioniersfase bevindt waarin bedrijven nog volop kans hebben om posities in te nemen. Dat is niet waar. De windenergie markt is weliswaar een groeimarkt maar de belangrijkste marktposities zijn inmiddels wel vergeven. Ofschoon we dit niet hebben onderzocht zullen er ongetwijfeld bouwbedrijven zijn die zich al jaren geleden hebben gespecialiseerd in deze bouwactiviteiten. Zo zal Mecal uit Enschede de engineering van de bouw van de windturbinetorens voor haar rekening nemen. Lokale bouwbedrijven kunnen deze markt niet zomaar even betreden, temeer het ingewikkeld en specialistisch werk betreft. Komt bij dat de lokale bedrijven kostentechnisch niet kunnen concurreren met de bedrijven die zich reeds jaren geleden op deze markt hebben begeven en de zogenaamde 'leercurve' al hebben doorlopen. Hetzelfde geldt overigens ook voor het onderhoud van de turbines. Dat zal eveneens worden uitgevoerd door externe gespecialiseerde bedrijven. De volgende zin uit de tekst van ReggeWind onderschrijft dat lokale bedrijven uiteindelijk geen reële kans maken:

Tekst ReggeWind: 'Een marktconform aanbod is hierbij uiteraard een belangrijke voorwaarde'.

Wij durven hier te stellen dat de bouw van de turbines (nagenoeg) volledig door werknemers van buiten de gemeente Hellendoorn/Wierden zal worden uitgevoerd. Geen noemenswaardig werkgelegenheidseffect voor de lokale bouwbedrijven.

Een ander werkgelegenheidseffect die wordt genoemd door ReggeWind betreft uitbreiding van het personeelsbestand van Reggestroom met 5 a 10 medewerkers, doordat het zich als lokaal energiebedrijf kan ontwikkelen tot een stabiele factor.

Ten eerste vragen wij ons af wat deze mensen gaan doen? Gaan deze zich bezig houden met andere initiatieven van duurzame energie, bijvoorbeeld zonne-energie? Gaan deze mensen, gesteund door de subsidie vanuit de windturbines, de reeds startende lokale initiatieven op het gebied van zonne-energie beconcurreren en uiteindelijk uit de markt prijzen? Dit is in elk geval geen werkgelegenheidswinst. Dit is op zijn hoogst verschuiving van werkgelegenheid.

NB: wel is duidelijk dat lokaal investeren in zonne-energie tot veel meer lokale werkgelegenheid zal leiden. Het is veel kleinschaliger van opzet en het specialisme en benodigde kennis is aanzienlijk minder dan bij windenergie waardoor lokale ondernemers deze markt ook kunnen betreden. Sterker nog: dat gebeurt reeds. Er zijn diverse lokale bedrijven die zich inmiddels met de verkoop en plaatsing van zonnepanelen bezig houden. Ook het onderhoud kan door lokale installateurs worden uitgevoerd. Wil de gemeente dit particulier ondernemerschap laten beconcurreren door een stichting als Reggestroom die gesteund door de subsidies uit de windturbines een lagere kostprijs heeft?!

Een laatste werkgelegenheidseffect dat ReggeWind benoemd zijn de extra recreatiemogelijkheden in de vorm van het uitkijkpunt en klimwand en de spin-off richting o.a. de plaatselijke horeca. Zoals in dit rapport inmiddels uitgebreid betoogt zal het de toeristische sector geenszins een impuls geven, het kost juist werkgelegenheid!

Een lokaal werkgelegenheidseffect die niet wordt benoemd is dat Lochter III onaantrekkelijk wordt voor ondernemers om zich daar te vestigen. De nieuwe banen die de gemeente Hellendoorn zo graag binnen haar grenzen wil realiseren en wat het hoofddoel is van Lochter III zal niet worden gerealiseerd. Uitgangspunt bij de exploitatie van Lochter III is zuinig ruimtegebruik en een norm van 25 arbeidsplaatsen per hectare. Binnen de eerste risicocirkels rond de turbines mag echter bijna niets meer. Dat is al 4,5 hectare die voor toekomstige werkgelegenheid volledig verloren gaat. En de tweede risicocirkel zal het creëren van werkgelegenheid op de overige hectares ernstig bemoeilijken.

Kortom: het werkgelegenheidseffect voor de gemeente Hellendoorn is zwaar negatief!

Vraag 7. Inzicht in de effecten van dit initiatief op het landschap, de flora en fauna en de ecologische verbinding tussen Notterveld en Wierdense Veld.

Antwoord werkgroep:

De effecten van het initiatief op landschap, flora en fauna en de EHS zijn desastreus. In deze rapportage zijn daar vele argumenten, feiten en achtergronden voor aangedragen: afbraak van de EHS, schade aan zwaar beschermde diersoorten (nachtzwaluw en rosse vleermuis), horizonvervuiling, slagschaduw, geluidsoverlast,etcetera

Het aspect van het landschap wordt zelfs krachtig door ReggeWind zelf bevestigd:

Tekst ReggeWind:

Het initiatief zal in zijn totaliteit een negatief tot zeer negatief effect hebben op het landschap.

Een particulier initiatief met een dergelijk effect mag toch geen doorgang vinden.

Vraag 8. De recreatieve functie, klimwand en toeristisch uitzichtpunt moeten overeind blijven in de verdere uitwerking en bij de realisatie. Daarbij moet inzichtelijk gemaakt worden wat de invloed van deze recreatieve functies op de omgeving is, hoe deze functies gefaciliteerd worden en hoe deze recreatieve functies qua veiligheid en juridische uitgangspunten te verenigen zijn met de energieopwekking.

Antwoord werkgroep:

De klimwand en uitkijkpunt moeten overeind blijven; dat is een keiharde voorwaarde van de gemeente Hellendoorn. ReggeWind geeft in de business case echter aan dat het uitkijkpunt en klimwand pas in een tweede fase uitgewerkt zal worden.

Tekst Reggewind: 'Business plan, pagina 1

Hoewel momenteel de benodigde vergunning alleen voor de windturbines wordt voorbereid, houdt ReggeWind in haar ontwerp nu al rekening met het toevoegen van een klimwand en een uitkijkpunt aan een van de windturbines. De vergunningen voor deze toevoegingen zullen apart, of door middel van een wijziging, worden aangevraagd. Hetzelfde geldt voor de overige infrastructuur (eventuele toegangswegen en parkbekabeling). Om de gemeente toch het comfort te geven dat de klimmuur en uitkijkpunt er echt komen, is in de bijlage een intentieverklaring toegevoegd, waarin de initiatiefnemers zich committeren aan de komst van de klimmuur en uitkijkpunt.

Tekst Reggewind: 'Business plan, bijlage 4 'Intentieverklaring punt 5

Indien het om commerciële of (veiligheids)-technische redenen niet mogelijk is de klimwand en/of uitkijkpunt te realiseren, zal ReggeWind in overleg met de gemeente Hellendoorn zoeken naar evt. alternatieven.

Verder erkent ReggeWind in de vermelde intentieverklaring dat het uitkijkpunt en klimwand mogelijk niet gerealiseerd kunnen worden uit commerciële of (veiligheids)technische redenen.

Het is volstrekt helder dat ReggeWind hiermee een onvolledig business plan heeft ingediend die om deze reden niet in behandeling genomen zou moeten worden door de gemeente.

Vraag 9. Inzicht in de gevolgen voor de grondexploitatie

Antwoord werkgroep:

ReggeWind spreekt in haar business plan van een groene aantrekkingskracht, een meerwaarde ten opzichte van andere industrieterreinen. Lochter III kan zich hiermee onderscheiden van andere braakliggende industrieterreinen in de provincie.

Verkooppraat; dat gaat niet gebeuren. De exploitatie van Lochter III komt aan de ketting te liggen bij deze windturbines door o.a. de risico-cirkels rond de turbines. Binnen de eerste risicocirkel met een straal van 70 meter mag bijna niets meer en in de tweede cirkel zijn beperkingen van kracht. De eerste risicocirkel beslaat al een oppervlak van 4,5 ha; dat is bijna 20% van de totaal uitgeefbare grond.

Verder worden de potentiële ondernemers geconfronteerd met risico van wiekbreuk, slagschaduw, geluidsoverlast, risico's rond blikseminslag, etc etc. Met o.a. als gevolg dat het werven van medewerkers ook lastiger wordt. Denk ook aan toekomstige verkoop van bestaand onroerend goed op Lochter I en II; ook dat wordt lastiger vanwege de nadelen die de windturbines ook daar gaan opleveren.

Kortom: de gevolgen voor de grondexploitatie zijn desastreus. Ondernemers vinden een groen imago mooi; maar het kan en mag niet ten laste van hun medewerkers en hun exploitatie gaan.

Vraag 10. Inzicht in de mogelijkheid voor lokaal mede-eigenaarschap (participaties door inwoners / bedrijven).

Antwoord werkgroep:

In de business case is te lezen dat ReggeWind de ambitie heeft om op het punt van financiële participatie, 'iets goeds te doen' voor de Hellendoornse samenleving. Zij heeft de gedachte geuit om in samenwerking met de Windcentrale zogenoemde ReggeWinddelen ter beschikking te stellen aan de burgers en bedrijven van Hellendoorn. Daarbij streeft ReggeWind naar 100% participatie. Dat lijkt een nobel streven maar hoe zitten deze Winddelen, feitelijk een beleggingsproduct, financieel nu precies in elkaar?

Daarvoor hebben we de internetsite van de Windcentrale geraadpleegd. Tezamen met de informatie van ReggeWind uit het business plan komen we tot het volgende beeld:

Deelnemers gaan certificaten kopen a 500 kWh per jaar. Daarmee krijgen ze jaarlijks tot 500kWh korting op hun energierekening tegen de kale kWh-prijs (+BTW).

Deze certificaten kosten € 200 éénmalig en € 20 per jaar, 20 jaar lang.

De certificaten zijn 20 jaar geldig. Dat wil tevens zeggen dat deze na 20 jaar geen waarde meer hebben.

Per huishouden kunnen niet meer certificaten worden gekocht dan dat ze aan stroom verbruiken. De opbrengst van de certificaten wordt uitgekeerd middels een korting op de kale stroomprijs.

In het rekenvoorbeeld op de volgende pagina wordt duidelijk of dit financieel aantrekkelijk is voor de burgers van de gemeente Hellendoorn.

We gaan uit van een gemiddeld huishouden die ongeveer 3500 kWh per jaar verbruikt. We gaan er verder vanuit dat ze zoveel mogelijk winddelen kopen; in dit geval 7 (7x500 = 3500).

Wat blijkt: bij de actuele kale kWh-prijs van 5.58ct levert de investering van 7x200 = € 1400 een jaarlijkse besparing op van € 66,91 inclusief BTW. Over de geldigheidsduur van de certificaten van 20 jaar is dat slechts € 1.338.

Dat is volstrekt niet interessant! Het is verliesgevend.

Als de stroomprijs stijgt zal het rendement wel verbeteren, maar bij de actuele overproductie van olie en gas is dit niet waarschijnlijk. Daling van de stroomprijs is zeker zo reëel. En dan wordt de opbrengst alleen nog maar slechter.

Nooit aan beginnen!

Financieel resultaat ReggeWinddelen		Aantal kWh per jaar	Prijs kWh		Bedrag per jaar in €	
			bruto, incl. energie belasting etc	kale prijs		
Rekenvoorbeeld voor normaal huishouden en actuele kWh-prijzen						
Stroomkosten per jaar zonder winddelen	-->	3.500	0,1621		567,35	
Stroomkosten per jaar met 7 winddelen	-->	3.500	0,1621		567,35	
		3.500		-0,0558	-195,30	
		Jaarlijkse bijdrage: 7 x € 20,-				140,00
		Totaal				512,05
		Voordeel excl BTW			55,30	
		Voordeel inclusief BTW			66,91	
		Investing			1.400,00	
		Terugverdientijd			20,9 jaar	

Vraag 11. Garantie dat de windturbines aan het einde van de levensduur worden afgebroken.

Antwoord werkgroep:

In de externe communicatie spreekt ReggeWind telkens over een projectduur van 20 jaar. Volgens uitspraken van dhr Diepenveen in het HOI-TV-programma van medio februari jl. worden aan het eind van deze 20 jaar de turbines netjes afgebroken en resteren er enkel 3 groene grasveldjes.

Daar plaatsen wij de volgende kanttekeningen bij:

De vergunning die ReggeWind aan wil vragen is niet voor 20 jaar maar voor onbepaalde tijd! Waarom de vergunning aanvragen voor onbepaalde tijd als de turbines na 20 jaar zullen worden afgebroken? Hiermee sorteert ReggeWind al voor op de mogelijkheid dat de windturbines langer meegaan dan 20 jaar; ook 30 jaar is mogelijk. In deze extra jaren is de molen al volledig afgeschreven. Wanneer de onderhoudskosten niet te hoog oplopen in die periode dan is dat de extra financiële slagroom op de taart. De inwoners blijven echter nog 10 jaar extra opgescheept met de negatieve gevolgen.

Om zeker te stellen dat de windturbines worden afgebroken moet een vergunning voor onbepaalde tijd in elk geval niet worden afgegeven. Ook moet vooraf een bankgarantie worden gevraagd voor de sloopkosten voor het geval ReggeWind failliet mocht gaan.

Voor de plaatsing van de windturbines is zoals bekend een bestemmingsplanwijziging nodig. Een bestemmingsplanwijziging wordt echter ook aangegaan voor onbepaalde tijd! Als de vergunning afgegeven zou worden voor 'slechts' 20 jaar, dan is de afbraak van deze turbines wel verzekerd maar de komst van nieuwe turbines op dezelfde plek allerminst. Aangezien het bestemmingsplan op dat moment voldoet aan de plaatsing van (nieuwe) turbines kunnen deze niet worden tegengehouden.

Kortom: vraag 11 is zo bedoeld dat er na 20 jaar gegarandeerd '3 groene grasveldjes' overblijven. Dat is dus allesbehalve gegarandeerd!

Tot slot:

Bovenstaande vragen hebben wij getracht reëel en objectief te beantwoorden. Bij alle vragen hebben we vervolgens een rode duim naar beneden moeten plaatsen. Daaruit kan geconcludeerd worden dat in onze ogen het initiatief op alle fronten slecht scoort en zeker geen meerwaarde voor de gemeente Hellendoorn en/of Wierden biedt.

NB: De reden dat er enkel rode duimen staan was niet dat er geen groene duim beschikbaar zou zijn. Zou een vraag positief beantwoord kunnen worden dan hadden we deze zeker geplaatst.

7. EINDCONCLUSIE

Voorstanders van windenergie voeren in het publieke debat de boventoon. Gesteund door politici die gebonden zijn aan Europese en nationale duurzaamheidsafspraken, een machtige lobby van bedrijven die de enorme subsidiebudgetten binnen handbereik zien en de media die veelal een groen imago wensen uit te stralen.

Plaatselijke initiatieven rond windenergie, zoals het windpark Lochter III, hebben daarom reeds bij voorbaat een flinke voorsprong die echter niet op feiten is gebaseerd.

Wij als werkgroep onderkennen zeker de noodzaak om onze energievoorziening te verduurzamen. Waar deze verduurzaming echter binnen Nederland wordt gerealiseerd doet in onze ogen niet terzake; we moeten de beste plek kiezen voor ieder initiatief. Havens in de buurt van Rotterdam, vliegvelden in de polder, een camping in Hellendoorn, zonnepanelen in Wierden en Hellendoorn enwindturbines aan de kust!

En dit heeft niets te maken met 'not in my back yard' maar met 'effectiviteit'.

En op dit wezenlijke punt gaat het project van ReggeWind nu juist mank: de locatie is verkeerd.

De locatie is gelegen in het meest windluwe deel van Nederland, nota bene achter een berg, in een toeristische omgeving van grote landschappelijke en ecologische waarde, tegen de Ecologische Hoofd Structuur, met vele inwoners en bedrijven binnen een straal van 2,5 km die met de enorme gevolgen van de windturbines worden geconfronteerd en bij een eventueel faillissement van de initiatiefnemer ook de financiële lasten voor haar kiezen zal krijgen.

De initiatiefnemers schermen er mee dat conventionele energie tot hoge maatschappelijke kosten leidt middels o.a. CO₂-uitstoot en dat windenergie een schone vorm van energie zou zijn. Dat laatste bestrijden wij.

Ons onderzoek toont overduidelijk aan dat de plaatsing van deze 3 turbines van deze omvang op Lochter III exorbitante negatieve effecten heeft. Dit leidt er toe dat de maatschappelijke duurzaamheid en leefbaarheid van de Hellendoornse en Wierdense samenleving ernstig in het geding is. Windenergie op Lochter III is niet schoon. De maatschappelijke kosten zijn enorm.

Een particulier initiatief met zulke gevolgen mag geen doorgang vinden!

Hellendoorn is ongeschikt voor windmolens en Lochter III in het bijzonder!